

SÉANCE DU JEUDI 30 JANVIER 1997
VERGADERING VAN DONDERDAG 30 JANUARI 1997

SOMMAIRE :

EXCUSÉS :

Page 2360.

COMMUNICATION :

Page 2360.

Transmission d'un arrêté royal.

PROPOSITIONS DE LOI (Renvoi) :

Page 2360.

Renvoi à la commission de la Justice de la proposition de loi abrogeant les articles *70bis* et 95, alinéa 1er, 5°, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques et complétant le Code d'instruction criminelle par des dispositions relatives au décryptage des messages et de la proposition de loi abrogeant les articles *70bis* et 95, alinéa 1er, 5°, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques qui avaient été envoyées précédemment à la commission des Finances et des Affaires économiques.

DEMANDE D'EXPLICATIONS (Retrait) :

Page 2360.

Mme Lizin au ministre des Affaires étrangères sur « l'accord d'association entre l'Union européenne et Israël ».

DEMANDES D'EXPLICATIONS (Dépôt) :

Page 2361.

Mme Cantillon au ministre de la Santé publique et des Pensions sur « le droit à une pension minimale par année de carrière ».

Mme Dardenne au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur « la question des aliments génétiquement manipulés ».

INHOUDSOPGAVE :

VERONTSCHULDIGD :

Bladzijde 2360.

MEDEDELING :

Bladzijde 2360.

Overzending van een koninklijk besluit.

WETSVOORSTELLEN (Verwijzing) :

Bladzijde 2360.

Verwijzing naar de commissie Justitie van het wetsvoorstel tot opheffing van de artikelen *70bis* en 95, eerste lid, 5°, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven en tot aanvulling van het Wetboek van Strafvordering met bepalingen betreffende de decryptie van berichten en van het wetsvoorstel tot opheffing van artikelen *70bis* en 95, eerste lid, 5°, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven eerder verwezen naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

VRAAG OM UITLEG (Intrekking) :

Bladzijde 2360.

Mevrouw Lizin tot de minister van Buitenlandse Zaken over « de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Israël ».

VRAGEN OM UITLEG (Indiening) :

Bladzijde 2361.

Mevrouw Cantillon aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over « het minimum-pensioenrecht voor ieder loopbaanjaar ».

Mevrouw Dardenne aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over « de problematiek van genetisch gemani-puleerd voedsel ».

PROPOSITIONS (Prise en considération):

Pages 2361 et 2377.

M. Anciaux. — Proposition de loi modifiant l'article 21bis du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle.

Mme Dua. — Proposition de résolution relative à la création d'un ecolabel pour le bois.

QUESTIONS ORALES (Discussion):

Question orale de M. Hostekint au vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications sur «l'accès aux services bancaires pour les personnes aux moyens d'existence limités».

Orateurs: **M. Hostekint, M. Di Rupo**, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, p. 2361.

Question orale de M. Goovaerts au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «la nouvelle réglementation du droit de licence».

Orateurs: **M. Goovaerts, M. Maystadt**, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 2362.

Question orale de M. Hatry au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «la gestion de la dette publique».

Orateurs: **M. Hatry, M. Maystadt**, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 2363.

Question orale de M. Boutmans au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «les contrôles portant sur l'eurovignette».

Orateurs: **M. Boutmans, M. Maystadt**, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur, p. 2364.

Question orale de M. Van Hauthem au vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur sur «le point de vue du ministre-président flamand concernant l'intention du ministre de modifier la législation linguistique».

Orateurs: **M. Van Hauthem, M. Vande Lanotte**, vice-Premier ministre et ministre de l'Intérieur, p. 2365.

Question orale de M. Vandenbroeke au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «la limitation du nombre des médecins et kinésithérapeutes».

Orateurs: **M. Vandenbroeke, M. Colla**, ministre de la Santé publique et des Pensions, p. 2366.

PROJET DE LOI SPÉCIALE (Discussion):

Projet de loi spéciale portant exécution temporaire et partielle de l'article 125 de la Constitution.

Discussion générale. — *Orateurs:* **MM. Vandenberghé**, rapporteur, **Erdman, Van Hauthem, Mme Milquet, M. Loones**, p. 2367.

Discussion et vote des articles, p. 2373.

ORDRE DES TRAVAUX:

Page 2374.

PROJET DE LOI (Vote):

Projet de loi modifiant le Code judiciaire et le Code civil en ce qui concerne les procédures en divorce (évocation), p. 2374.

VOORSTELLEN (Inoverwegingneming):

Bladzijden 2361 en 2377.

De heer Anciaux. — Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 21bis van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering.

Mevrouw Dua. — Voorstel van resolutie inzake de invoering van een ecolabel voor hout.

MONDELINGE VRAGEN (Bespreking):

Mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de vice-eerste minister en minister van Economie et Telecommunicatie over «de toegang tot de bankdiensten voor personen met beperkte bestaansmiddelen».

Sprekers: **de heer Hostekint, de heer Di Rupo**, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, blz. 2361.

Mondelinge vraag van de heer Goovaerts aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de nieuwe reglementering inzake het vergunningsrecht».

Sprekers: **de heer Goovaerts, de heer Maystadt**, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 2362.

Mondelinge vraag van de heer Hatry aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «het beheer van de overheidsschuld».

Sprekers: **de heer Hatry, de heer Maystadt**, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 2363.

Mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de controles inzake het Eurovignet».

Sprekers: **de heer Boutmans, de heer Maystadt**, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel, blz. 2364.

Mondelinge vraag van de heer Van Hauthem aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «het standpunt van de Vlaamse minister-president inzake het voornemen van de minister om de taalwetgeving te wijzigen».

Sprekers: **de heer Van Hauthem, de heer Vande Lanotte**, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken, blz. 2365.

Mondelinge vraag van de heer Vandenbroeke aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de beheersing van het aantal geneesheren en kinesisten».

Sprekers: **de heer Vandenbroeke, de heer Colla**, minister van Volksgezondheid en Pensioenen, blz. 2366.

ONTWERP VAN BIJZONDERE WET (Bespreking):

Ontwerp van bijzondere wet houdende tijdelijke en gedeeltelijke uitvoering van artikel 125 van de Grondwet.

Algemene beraadslaging. — *Sprekers:* **de heren Vandenberghé**, rapporteur, **Erdman, Van Hauthem, mevrouw Milquet, de heer Loones**, blz. 2367.

Bespreking en stemming over de artikelen, blz. 2373.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN:

Bladzijde 2374.

WETSONTWERP (Stemming):

Wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en het Burgerlijk Wetboek betreffende de procedures tot echtscheiding (evocatie), blz. 2374.

MOTIONS (Vote):

Vote sur les motions déposées en conclusion des demandes d'explications de Mme Dardenne et M. Loones au vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, développées le 21 janvier 1997 en réunion publique de la commission des Finances et des Affaires économiques, p. 2375.

PROJET DE LOI SPÉCIALE (Vote):

Projet de loi spéciale portant exécution temporaire et partielle de l'article 125 de la Constitution, p. 2375

Explications de vote: *Orateurs*: **M. Foret, Mme Milquet**, p. 2376.

MOTIES (Stemming):

Stemming over de moties ingediend tot besluit van de vragen om uitleg van mevrouw Dardenne en de heer Loones aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, gesteld op 21 januari 1997 in openbare vergadering van de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden, blz. 2375.

ONTWERP VAN BIJZONDERE WET (Stemming):

Ontwerp van bijzondere wet houdende tijdelijke en gedeeltelijke uitvoering van artikel 125 van de Grondwet, blz. 2375

Stemverklaringen: *Sprekers*: **de heer Foret, mevrouw Milquet**, blz. 2376.

PRÉSIDENCE DE M. SWAELEN, PRÉSIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER SWAELEN, VOORZITTER

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 15 h 05.

De vergadering wordt geopend om 15.05 uur.

EXCUSÉS — VERONTSCHULDIGD

Mmes Cornet d'Elzcius, Dua, pour raison de santé, et M. Goris, en mission à l'étranger, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de dames Cornet d'Elzcius, Dua, om gezondheidsredenen, en de heer Goris, met opdracht in het buitenland.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving aangenomen.

COMMUNICATION

Transmission d'un arrêté royal

MEDEDELING

Overzending van een koninklijk besluit

M. le président. — En vertu de l'article 3*bis* des lois coordonnées sur le Conseil d'État, le ministre de l'Emploi et du Travail transmet avant sa publication au *Moniteur belge*, l'arrêté royal du 29 janvier 1997 instaurant une cotisation patronale particulière en vue de financer le régime du chômage temporaire et du complément d'ancienneté pour les chômeurs âgés, en application de l'article 3, § 1er, 4°, de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne.

Avec cet arrêté royal sont également transmis, l'avis du Conseil d'État, le rapport au Roi ainsi que le texte du projet d'arrêté qui ont été soumis à l'avis de la section de législation du Conseil d'État.

Met toepassing van artikel 3*bis* van de gecoördineerde wetten op de Raad van State zendt de minister van Tewerkstelling en Arbeid over vóór bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*, het koninklijk besluit van 29 januari 1997 tot instelling van een bijzondere werkgeversbijdrage ter financiering van het stelsel van de tijdelijke werkloosheid en de anciënniteitstoelage voor oudere werklozen, met toepassing van artikel 3, § 1, 4°, van de wet van 26 juli 1996 strekkende tot realisatie van de budgettaire voorwaarden tot deelname van België aan de Europese Economische en Monetaire Unie.

Met dit koninklijk besluit worden tevens overgezonden, het advies van de Raad van State, het verslag aan de Koning alsmede de tekst van het ontwerpbesluit die voor advies aan de afdeling wetgeving van de Raad van State werden voorgelegd.

— Distribution.

Ronddeling.

PROPOSITIONS DE LOI — WETSVOORSTELLEN

Renvoi — Verzending

M. le président. — Il est proposé au Sénat d'envoyer à la commission de la Justice les propositions de loi suivantes :

1. abrogeant les articles 70*bis* et 95, alinéa 1er, 5°, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques et complétant le Code d'instruction criminelle par des dispositions relatives au décryptage des messages (de Mmes Bribosia-Picard et Maximus);

2. abrogeant les articles 70*bis* et 95, alinéa 1er, 5°, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques (de M. Hatry).

Ces propositions de loi avaient été envoyées précédemment à la commission des Finances et des Affaires économiques.

Aan de Senaat wordt voorgesteld volgende wetsvoorstellen te verzenden naar de commissie voor de Justitie :

1. tot opheffing van de artikelen 70*bis* en 95, eerste lid, 5°, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven en tot aanvulling van het Wetboek van Strafvordering met bepalingen betreffende de decryptie van berichten (van de dames Bribosia-Picard en Maximus);

2. tot opheffing van de artikelen 70*bis* en 95, eerste lid, 5°, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven (van de heer Hatry).

Deze wetsvoorstellen werden eerder verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden.

Pas d'opposition ?

Geen bezwaar ?

Il en sera donc ainsi décidé.

Dan is aldus besloten.

DEMANDE D'EXPLICATIONS — VRAAG OM UITLEG

Retrait — Intrekking

M. le président. — Il est communiqué au bureau que Mme Lizin désire retirer sa demande d'explications au ministre des Affaires étrangères sur «l'accord d'association entre l'Union européenne et Israël».

Par conséquent, cette demande d'explications est retirée de l'ordre du jour de la commission des Affaires étrangères à laquelle elle avait été envoyée précédemment.

Aan het bureau wordt medegedeeld dat mevrouw Lizin haar vraag om uitleg tot de minister van Buitenlandse Zaken over «de associatieovereenkomst tussen de Europese Unie en Israël» wenst in te trekken.

Bijgevolg wordt deze vraag om uitleg afgevoerd van de agenda van de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden, waarnaar ze eerder werd verwezen.

DEMANDES D'EXPLICATIONS — VRAGEN OM UITLEG

Dépôt — Indiening

M. le président. — Le bureau a été saisi des demandes d'explications suivantes :

1. de Mme Cantillon au ministre de la Santé publique et des Pensions sur «le droit à une pension minimale par année de carrière»;

— Envoi à la commission des Affaires sociales.

2. de Mme Dardenne au secrétaire d'État à la Sécurité et secrétaire d'État à l'Intégration sociale et à l'Environnement sur «la question des aliments génétiquement manipulés».

— Envoi à la commission des Affaires sociales.

Het bureau heeft volgende vragen om uitleg ontvangen :

1. van mevrouw Cantillon aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «het minimum-pensioenrecht voor ieder loopbaanjaar»;

— Verzending naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

2. van mevrouw Dardenne aan de staatssecretaris voor Veiligheid en staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie en Leefmilieu over «de problematiek van genetisch gemanipuleerd voedsel».

— Verzending naar de commissie voor de Sociale Aangelegenheden.

VOORSTELLEN — PROPOSITIONS

Inoverwegingneming — Prise en considération

De voorzitter. — Aan de orde is thans de bespreking over de inoverwegingneming van voorstellen.

L'ordre du jour appelle la discussion sur la prise en considération de propositions.

U heeft de lijst ontvangen van de verschillende in overweging te nemen voorstellen met opgave van de commissies waarnaar het bureau van plan is ze te verwijzen.

Vous avez reçu la liste des différentes propositions à prendre en considération, avec indication des commissions auxquelles le bureau envisage de les renvoyer.

Leden die opmerkingen mochten hebben, gelieven mij die vóór het einde van de vergadering te doen kennen.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler, de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, zal ik beschouwen dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verwezen naar de commissies die door het bureau zijn aangeduid.

Sauf suggestions divergentes, je considérerai les propositions comme prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées par le bureau.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HOSTEKINT AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE TOEGANG TOT DE BANKDIENSTEN VOOR PERSONEN MET BEPERKTE BESTAANSMIDDELEN»

QUESTION ORALE DE M. HOSTEKINT AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «L'ACCÈS AUX SERVICES BANCAIRES POUR LES PERSONNES AUX MOYENS D'EXISTENCE LIMITÉS»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Hostekint aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie over «de toegang tot de bankdiensten voor personen met beperkte bestaansmiddelen».

Het woord is aan de heer Hostekint.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, via de pers vernemen wij dat verschillende banken en bankfilialen weigeren OCMW-cheques uit te betalen en dat zij bestaansminimumtrekkers liever niet aan hun loketten zien verschijnen. Tienduizenden mensen worden op die manier een minimale bankservice ontzegd.

Staatssecretaris voor Maatschappelijke Integratie Jan Peeters werd hierover deze week geïnterpelleerd in de Kamer. Hij verwees naar de onderhandelingen die de minister van Economische Zaken op het ogenblik voert met de banken om tot een charter te komen waarin deze zich ertoe verbinden een minimumpakket aan diensten te garanderen voor iedere burger die daarom vraagt. De banken blijken hieromtrent bijzonder weigerachtig en zouden de onderhandelingen zelfs blokkeren.

Het regeerakkoord bepaalt nochtans dat elke burger de toegang tot basisdiensten moet worden gewaarborgd. Een bankrekening en toegang tot bankdiensten behoren mijns inziens tot de basisvereisten om op een normale manier in het maatschappelijk verkeer te functioneren. Het elektronisch betaalverkeer wordt immers hoe langer hoe meer de maatschappelijke standaard. Het feit dat mensen zonder financiële middelen niet meer bij de banken terecht kunnen creëert een nieuwe vorm van sociaal-economische uitsluiting. Toegang tot de bankdiensten moet dan ook een recht zijn.

Hieromtrent wil ik de vice-eerste minister volgende vragen stellen. Wat werd er gedaan om te verhinderen dat banken duizenden gezinnen met een klein inkomen, zoals ouderen met een klein pensioen, werklozen en bestaansminimumtrekkers als oninteressante klanten weren?

Het gesprek met de banken lijkt niet veel op te leveren. Overweegt de vice-eerste minister het uitvaardigen van een wettelijke regel om de banken, die zich bij de onderhandelingen bijzonder hard opstellen, te verbieden personen als klant te weigeren omwille van hun laag inkomen?

Indien het al juist is dat mensen, van wie de rekening vaak onder nul staat, slechts kleine bedragen storten, geen andere bankproducten kopen en bijgevolg een kostenfactor voor de banken betekenen, kan er dan geen onderling solidariteitsfonds opgericht worden volgens wettelijke regels, zodat de inspanning hiervoor gelijk onder de banken wordt verdeeld?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Di Rupo.

De heer Di Rupo, vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie. — Mijnheer de voorzitter, ik deel de bezorgdheid van de heer Hostekint in verband met personen met een heel klein inkomen die door de banken worden uitgesloten. Werklozen en bestaansminimumtrekkers zijn hiervan de belangrijkste slachtoffers. De kredietinstellingen voeren geen uniform beleid terzake. Het bezit van een bankrekening is essentieel om zich burger te voelen en garandeert de noodzakelijke band met het sociale leven.

In het kader van de strijd tegen de sociale uitsluiting moet voor dit probleem een oplossing worden gezocht. In de eerste plaats stel ik voor van overheidswege een universele basisdienst op te leggen

aan de banksector naar het voorbeeld van de basisdiensten die ik heb opgelegd aan Telecom en aan De Post. Het beheerscontract dat met De Post werd afgesloten zorgt ervoor dat iedereen vanaf de leeftijd van twaalf jaar kan beschikken over een lopende rekening met bijhorende bankkaart en toegang krijgt tot de diensten voor overschrijvingen, domiciliëringen, enzovoort.

Avant de m'atteler à la rédaction d'un projet de loi, j'ai invité en octobre dernier les représentants du secteur bancaire à étudier l'élaboration d'une charte des services bancaires de base à laquelle les banques pourraient adhérer volontairement. En faisant cela, je m'inspirais du modèle français.

Dans l'hypothèse de l'adhésion d'un nombre suffisant de banques, l'objectif visé pourrait être considéré comme rencontré.

Tout récemment, l'Association belge des banques m'a transmis un document intitulé «Charte relative aux services bancaires de base». Ce document était destiné à être soumis à l'adhésion volontaire des institutions bancaires. J'ai communiqué mes observations à l'Association belge des banques qui en a pris acte et a décidé d'apporter certaines améliorations. J'attends une nouvelle version de ce document dans les prochains jours.

Comme je tiens beaucoup à la concertation entre les professionnels et les consommateurs au sein du Conseil de la consommation, je soumettrai, à l'avis de ce dernier, la charte relative aux services bancaires de base, dès que sa nouvelle version me sera parvenue.

La mise en place d'un fonds de solidarité ne me paraît pas souhaitable à ce stade. Contrairement à ce que l'on pourrait penser, les comptes en négatif rapportent des moyens financiers à certaines institutions bancaires en raison de la hauteur des intérêts débiteurs appliqués. Par ailleurs, les frais réclamés pour la tenue d'un compte courant avec tous ses accessoires — virements et cartes pour les opérations électroniques — ne sont pas négligeables non plus. Selon certaines institutions, ces frais peuvent être de l'ordre de 3 000 francs par an. Les services bancaires de base ne devraient pas dès lors représenter un facteur de coût significatif supplémentaire pour les banques.

En conclusion, je crois que les négociations qui sont entamées avec l'Association belge des banques au sujet de l'exclusion bancaire sont sur le point d'aboutir favorablement. J'attache bien entendu beaucoup d'importance à l'avis qui sera rendu par le Conseil de la consommation. Je veillerai également à faire procéder à une évaluation régulière du système mis en place. À toutes fins utiles, une proposition de loi imposant un service bancaire minimum a été déposé dans notre honorable assemblée par notre collègue, le sénateur Poty.

Je termine en remerciant l'honorable membre de sa contribution et en l'assurant que nous resterons extrêmement vigilants dans ce domaine.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Hostekint voor een repliek.

De heer Hostekint (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de vice-eerste minister voor zijn antwoord. Het verheugt mij dat hij onze bezorgdheid op dat vlak deelt. Hij zegt dat de onderhandelingen met de banken toch enig resultaat hebben gehad. Er is een document voorgelegd dat nog zal worden verfijnd. Als ik het dus goed begrijp zullen de banken, indien er een charter wordt afgesloten, werken op basis van vrijwilligheid. Vreest hij dan niet dat bepaalde banken in dat geval verstek zullen geven? Zou het niet beter zijn hiervoor een wetgevend initiatief te nemen zodat alle banken verplicht zullen zijn een minimaal aantal bankverrichtingen aan te bieden? Het voorbeeld van De Post is zeer nuttig. Wanneer de banken die service op vrijwillige basis kunnen aanbieden, zal er tussen de banken een zekere concurrentievervalsing ontstaan, zoals dat nu al het geval is met De Post. Velen zijn klant bij De Post omwille van die minimum service. De banken schuiven de verantwoordelijkheid voor de minst vermogende klanten af op de rug van de openbare sector.

M. le président. — La parole est à M. Di Rupo, vice-Premier ministre.

M. Di Rupo, vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications. — Monsieur le président, nous n'allons pas rouvrir le débat.

Je comprends le sens de l'intervention de notre collègue.

Nous avons choisi une voie qui est la suivante: en ce qui concerne La Poste, là où nous exerçons une autorité directe dans le cadre du contrat de gestion, nous avons rendu certaines mesures obligatoires.

Pour le reste, nous faisons confiance aux institutions et essayons de travailler sur la base du dialogue que nous entretenons avec elles.

Si cet échange devait réellement se révéler infructueux, nous pourrions alors, comme M. Hostekint l'a indiqué, rendre également certaines mesures obligatoires. Mais selon moi, la formule du dialogue est préférable.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER GOOVAERTS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE NIEUWE REGLEMENTERING INZAKE HET VERGUNNINGSRECHT»

QUESTION ORALE DE M. GOOVAERTS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LA NOUVELLE RÉGLEMENTATION DU DROIT DE LICENCE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Goovaerts aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de nieuwe reglementering inzake het vergunningsrecht».

Het woord is aan de heer Goovaerts.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de voorzitter, door de opdracht- en de bijzondere machtenwetgeving werden de belastbare materie en de tarieven van het vergunningsrecht recentelijk gewijzigd. Het vergunningsrecht is nu ook van toepassing bij het schenken van dranken waarvan het alcoholgehalte op zich minder dan 22 volumeprocenten bedraagt, maar die wel gedistilleerde alcohol bevatten. Dit betekent een gevoelige uitbreiding van de belastbare materie. De vroeger bestaande minimumgrens van 12 000 frank en de maximumgrens van 40 000 frank werden afgeschaft. Het tarief van het vergunningsrecht werd op 10% van de werkelijke of vermoedelijke jaarlijkse huurwaarde gebracht.

Ik heb vier vragen voor de vice-eerste minister.

Ten eerste, hoe wordt de werkelijke of vermoedelijke jaarlijkse huurwaarde waarop dat vergunningsrecht bepaald zal worden, vastgelegd?

Ten tweede, hoeveel zal deze maatregel, genomen in het kader van de bijzondere machten, opbrengen aan de Belgische Staat?

Ten derde, wordt er een onderscheid gemaakt tussen gelegenheden die uitsluitend dranken serveren en gelegenheden waarvan het schenken van dranken slechts als een nevenactiviteit kan worden bestempeld?

Ten vierde, wordt de horeca-sector aldus niet nogmaals ernstig aangepakt en benadeeld vermits in het ene geval, zoals ik hierboven heb aangehaald, de huurwaarde waarop het vergunningsrecht moet worden betaald op de totaliteit van de consumptie slaat en in het andere geval slechts op een beperkt deel daarvan.

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel. — Mijnheer de voorzitter, de werkelijke huurwaarde blijkt uit huurovereenkomsten of andere bewijskrachtige bescheiden. Voor zover de werkelijke huurprijs als normale huurwaarde kan worden aangenomen, wordt hij in aanmerking genomen voor de toepassing van het vergunningsrecht, zonder dat verder wordt gelet op sommige lasten ten bezware van de huurder. In de praktijk zal het echter zelden mo-

gelijk zijn rechtstreeks te steunen op de werkelijke huurwaarde aangezien die over het algemeen niet alleen betrekking heeft op de tot de drankgelegenheid behorende plaatsen en lokalen, maar ook op de lokalen dienende tot woning of ander doel. Daarom wordt het vergunningsrecht meestal berekend volgens de vermoedelijke huurwaarde.

Om de taak van de hoofdcontroleurs bij de berekening van de vermoedelijke huurwaarde te vereenvoudigen wordt, wanneer het laatst vastgestelde kadastraal inkomen van het onroerend goed waarin de drankgelegenheid is gevestigd is gekend, de aangegeven huurwaarde getoetst aan de normale huurwaarde berekend op grond van het kadastraal inkomen.

Bij het ontwerp van koninklijk besluit dat tot doel had de berekeningswijze van het vergunningsrecht voor sterke drank te wijzigen, werd bij een eerste berekening van de budgettaire gevolgen de minderopbrengst op ongeveer 300 miljoen geschat. De statistische gegevens inzake de opbrengsten voor 1996 worden door de ontvangers der accijnzen uiterlijk op 15 februari aan de centrale administratie der Douane en Accijnzen bezorgd zodat de werkelijke budgettaire gevolgen pas in maart zullen zijn gekend.

Krachtens de wet van 28 december 1983 betreffende het verstrekken van sterke drank en betreffende het vergunningsrecht, is dit recht verschuldigd voor elke plaats of elk lokaal waar de dranken worden verstrekt, zelfs indien dat gratis gebeurt. Het vergunningsrecht is eveneens verschuldigd wegens alleen maar het bezit van sterke drank in een voor het publiek toegankelijke plaats in de drankgelegenheid.

Toen de reglementering inzake het vergunningsrecht werd gewijzigd, werd vooral gedacht aan de meerderheid van de uitbaters voor wie het minimum van 12 000 frank te hoog was. De horeca-sector wordt door de nieuwe reglementering niet benadeeld, aangezien bij de eerste berekening van de budgettaire gevolgen de minderopbrengst op ongeveer 300 miljoen frank wordt geschat. Sedert het van kracht worden van de wet op 1 januari 1984 wordt geen onderscheid gemaakt tussen gelegenheden die uitsluitend dranken serveren en gelegenheden waarvan het opdienen van dranken slechts een nevenactiviteit is. Het koninklijk besluit van 27 november 1996 tot wijziging van de wet betreffende het verstrekken van sterke drank en betreffende het vergunningsrecht heeft hieraan niets veranderd.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Goovaerts voor een repliek.

De heer Goovaerts (VLD). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de vice-eerste minister voor zijn geruststellend antwoord.

Dat de vice-eerste minister nu een belastingvermindering toestaat, heeft ongetwijfeld te maken met de toepassing van de nieuwe politieke cultuur. Dit zal ons echter niet beletten deze materie nauwlettend te volgen. Wij zullen ons samen met de vice-eerste minister verheugen wanneer de realiteit overeenstemt met wat hij ons heeft meegedeeld.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

QUESTION ORALE DE M. HATRY AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LA GESTION DE LA DETTE PUBLIQUE»

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER HATRY AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «HET BEHEER VAN DE OVERHEIDSSCHULD»

M. le président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Hatry au vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur sur «la gestion de la dette publique».

La parole est à M. Hatry.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, l'hebdomadaire néerlandophone *Trends* a publié, en date du 9 janvier 1997 — pages 22 à 24 —, un article au titre accrocheur «*De grote verdwijntruc*» sous la signature de J. Van Overtveldt. Cet article met sérieusement en cause l'attitude du gouvernement en relevant un certain nombre d'artifices comptables, consistant à amener les parastataux sociaux et les mutuelles à investir leurs liquidités, le 30 décembre 1996, en certificats de trésorerie, ces sommes étant remboursées dès le 2 janvier 1997.

Cette opération artificielle, qualifiée de *window dressing*, permet d'enjoliver la situation au vu des critères de convergence de Maastricht, en raison de différences dans les règles d'enregistrement comptables pour l'État, d'une part, et les autres organismes mis en cause, d'autre part.

Le journal *L'Écho* du 10 janvier 1997 rapporte que le ministère des Finances a répliqué par une conférence de presse. Par ailleurs, les retombées négatives pour la Belgique de cette critique ont été multipliées à l'étranger: deux articles parus dans le *Wall Street Journal* les 9 et 15 janvier 1997 sous les titres «*Belgium cooks its EMU books*» — «La Belgique manipule ses livres comptables en ce qui concerne l'Union économique et monétaire» — et «*Belgian bookkeeping*» — comme on disait en 1830: «Arithmétique hollandaise»... Ici il s'agit de «comptabilité belge»...

Un autre journal de renommée internationale la *Neue Zürcher Zeitung* du 17 janvier 1997 diffuse également cette information sous le titre «*Belgiens Haushalt — Mogeleyen: ohne die Maastricht — Peitsche Rückfall in den Schlendrian*», ce qui signifie en traduction libre «le budget belge — des tromperies: Sans le fouet de Maastricht on retournerait...» — comme disait le général De Gaulle — «... à la chienlit.»

Est-il exact que le vice-Premier ministre a refusé de rencontrer les auteurs de ces publications? Devant les dommages causés, ne faudrait-il pas engager des poursuites si le vice-Premier ministre estime vraiment qu'il s'agit de calomnies malveillantes à l'égard de pratiques correctes?

M. le président. — La parole est à M. Maystadt, vice-Premier ministre.

M. Maystadt, vice-Premier ministre et ministre des Finances et du Commerce extérieur. — Monsieur le président, je n'ai pas la possibilité de répondre de manière détaillée dans le cadre d'une question orale quant au fond des opérations qui ont fait l'objet des articles auxquels M. Hatry fait référence.

Je me permets de le renvoyer à la réponse circonstanciée donnée à la Chambre à la suite d'une interpellation développée par M. Daems sur le même sujet.

J'ai explicité essentiellement les points suivants.

Ce que le gouvernement fait en la matière est structurel et s'inscrit dans la ligne des obligations déjà faites par la loi du 16 mars 1954 à la très grande majorité des organismes publics de placer leurs disponibilités en titres de la dette publique.

J'ai également expliqué que ces opérations étaient tout à fait conformes à la définition de la dette telle qu'indiquée dans le Traité de Maastricht, ainsi qu'aux règles du système européen de comptes économiques intégrés.

Par ailleurs, j'ai ajouté que ces opérations n'avaient rien de secret et qu'elles avaient été annoncées à l'occasion de la présentation du budget 1997. Je me suis référé, à cet égard, à un passage du rapport de la commission des Finances de la Chambre.

J'ai enfin expliqué que ces opérations de consolidation ne dissimulaient nullement la taille réelle de la dette mais, au contraire, permettaient d'en avoir une idée plus exacte.

Je ne reviendrai donc pas sur le fond du problème. Ma réponse se limitera aux questions que vous avez posées concernant les relations avec la presse, monsieur Hatry.

Je vous confirme que nous avons toujours accepté de rencontrer des journalistes — j'insiste sur le terme — et toujours tenté de répondre à leurs questions.

Le premier article du *Wall Street Journal*, publié sans qu'un contact préalable ait été pris ni avec mon cabinet ni avec l'administration de la Trésorerie, comportait un nombre important d'erreurs, dont j'ai corrigé les principales dans une brève réponse envoyée immédiatement au bureau du journal. Ma réponse a été publiée le 21 janvier, sous le titre « *Our accounts are by the books* », et a été répercutée dès le lendemain par le journal *L'Écho*.

Une journaliste du *Wall Street Journal* a, alors, été invitée à rencontrer des membres de mon cabinet et de l'administration de la Trésorerie, offre qu'elle a finalement déclinée, préférant poser plusieurs questions par fax. Il a été répondu à celles-ci, de même qu'aux demandes d'informations provenant de journalistes travaillant pour d'autres journaux. Ce fut encore le cas hier, vis-à-vis du *NRC Handelsblad*.

Cela dit, je vous rejoins, monsieur Hatry, lorsque vous évoquez le dommage causé car le mal est fait, même si, en guise de commentaire à la publication de ma réponse, le *Wall Street Journal* a souligné que les opérations concernées n'avaient jamais été qualifiées d'illégales, ce qui est la moindre des choses...

Force est donc de constater que les articles en question attaquent la Belgique, et ce de diverses manières. En effet, le premier article du *Wall Street Journal* établissait des liaisons, dont la pertinence m'échappe encore, entre ces opérations et « l'affaire Dutroux »... Voilà le type de propos que l'on peut trouver dans un journal que je considérais, voici peu encore, comme marqué par le sceau du sérieux.

Toutefois, ces articles s'en prennent aussi et surtout à l'Union économique et monétaire, dont la concrétisation prochaine désole apparemment certains, qui multiplient dès lors les efforts pour discréditer l'Union et ses adhérents potentiels.

Il existe d'ailleurs un lien direct et apparent entre les auteurs de ces différents articles. Je puis vous fournir plusieurs indices en ce sens. Je vous invite notamment à prendre connaissance, dans le magazine *Trends* du 23 janvier, d'un article vantant un colloque organisé le 30 janvier, c'est-à-dire aujourd'hui, auquel participent six « eurosceptiques » — tel est le terme utilisé — parmi lesquels on retrouve, outre le professeur De Grauwe, un des auteurs de l'article du *Wall Street Journal*. Il s'agit donc clairement d'une campagne menée par un groupe d'opposants à la monnaie unique. C'est leur droit, mais autant le savoir!

M. le président. — La parole est à M. Hatry pour une réplique.

M. Hatry (PRL-FDF). — Monsieur le président, je tiens à remercier le vice-Premier ministre de sa réponse circonstanciée, que je partage largement.

Je ne formulerai pas de commentaires quant à la réponse apportée à l'interpellation de M. Daems. Toutefois, étant donné l'importance de l'enjeu, je considère que le vice-Premier ministre doit « donner de sa personne » dans les mois à venir. Si un journaliste — surtout s'il provient d'un journal aussi important que le *Wall Street Journal* — souhaite rencontrer le ministre belge des Finances, ce dernier doit accéder à cette demande, même si celle-ci émane d'un collaborateur occasionnel de ce journal.

Je suis vraiment consterné par l'effet que ces articles peuvent avoir sur l'image économique et financière de notre pays à l'étranger. Aussi, je me permets d'insister auprès du ministre afin qu'il veuille à participer personnellement aux discussions qui deviendront d'ailleurs de plus en plus fréquentes.

En effet, il ne faut pas se faire d'illusions : au fur et à mesure que nous progresserons dans les mois de janvier, février et mars de l'année prochaine, de telles critiques se répéteront de plus en plus souvent. Elles proviendront non seulement des Anglo-Saxons, mais également de certains de nos amis et collègues de pays de l'Union européenne, qui s'efforceront de faire en sorte que la Belgique soit exclue.

Prudence, donc, monsieur le vice-Premier ministre, et, de grâce, acceptez de rencontrer, lorsqu'ils vous le demandent, les journalistes collaborant à un journal au rayonnement international.

M. le président. — L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER BOUTMANS AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN FINANCIËN EN BUITENLANDSE HANDEL OVER «DE CONTROLES INZAKE HET EUROVIGNET»

QUESTION ORALE DE M. BOUTMANS AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DES FINANCES ET DU COMMERCE EXTÉRIEUR SUR «LES CONTRÔLES PORTANT SUR L'EUROVIGNETTE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Boutmans aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Buitenlandse Handel over «de controles inzake het Eurovignet».

Het woord is aan de heer Boutmans.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, in *Gazet van Antwerpen* van 7 januari 1997 lezen wij op de voorpagina dat de douane controles uitvoert op het Eurovignet. Er wordt signaleerd dat er een verschil in behandeling is tussen de verschillende administraties. Deze in Antwerpen zou Belgische chauffeurs respijt geven tot 15 februari om hun situatie te regulariseren. «Geen boetes dus, tot grote verwondering van het ministerie van Financiën», aldus het artikel. In Brasschaat daarentegen zou de dienst zich aan de wet houden en verbaliseren. «Blijkbaar», zo gaat het artikel verder, «zijn de douaniers daar beter gemotiveerd door de 3,9%-beloning die ze wettelijk krijgen op elke uitgeschreven boete». Hierop zou een maximum van 4 820 frank gelden.

Zijn deze gegevens juist? Is het correct dat sommige douane-eenheden een tolerantieperiode toepassen voor de overtreding op het Eurovignet en andere niet? Gelden voor iedere dienst niet dezelfde richtlijnen? Is het juist dat een premie wordt toegekend aan een douanebeambte die een boete uitschrijft? Is hiervoor een wettelijke grondslag? Hoe zit het met het fiscaal statuut van deze premie?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Maystadt.

De heer Maystadt, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, wat de uitgevoerde controles betreft die de administratie der Douane en Accijnzen inzake het Eurovignet heeft uitgevoerd, verwijst de heer Boutmans naar een persartikel waarin wordt vermeld dat de motorbrigade van Antwerpen, in tegenstelling tot de motorbrigade van Brasschaat, heeft beslist haar controles uit te stellen tot 15 februari 1997.

Uit de door de plaatselijke ambtenaren van hogervermelde administratie gegeven informatie blijkt dat deze bewering onjuist is. Hoewel de ambtenaren van de motorbrigade van Antwerpen tijdens de eerste dagen van het jaar van een zekere soepelheid inzake het Eurovignet blij hebben gegeven, werden de controles begin januari 1997 toch normaal aangevangen. De soepelheid waarvan sprake bestond er enkel in dat geen overtredingen werden vastgesteld voor vrachtwagenbestuurders die nog geen vignet in hun bezit hadden, maar die dat wel degelijk vóór 1 januari 1997 hadden betaald.

De toelage voor het opstellen van processen-verbaal is geregeld door het ministerieel besluit van 6 juli 1994 betreffende de toekenning van toelagen wegens het opstellen van processen-verbaal voor inbreuken vastgesteld inzake de met de inkomstenbelastingen gelijkgestelde taksen. Het bedrag van de toelage varieert in verhouding tot de sommen die bij het opstellen van het proces-verbaal van de overtreder worden gevraagd, met een algemeen maximum van 4 820 frank per bekeuring. Ik heb evenwel vorig jaar reeds voorgesteld de toelage in het geval van het Eurovignet eenvormig vast te stellen op 1 200 frank. Een ontwerp van ministerieel besluit in die zin is in voorbereiding.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Boutmans voor een repliek.

De heer Boutmans (Agalev). — Mijnheer de voorzitter, zou het systeem van de toelagen niet beter worden afgeschaft? Het opstellen van processen-verbaal maakt toch deel uit van het normale werk van de beampten. Het is toch geen extra werk? Als de toelage een premie is die de ambtenaar persoonlijk opstrijkt in plaats van een premie die aan de dienst toekomt, wat is dan de ratio van deze toelage?

De voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN HAUTHEM AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN OVER «HET STANDPUNT VAN DE VLAAMSE MINISTER-PRESIDENT INZAKE HET VOORNEMEN VAN DE MINISTER OM DE TAALWETGEVING TE WIJZIGEN»

QUESTION ORALE DE M. VAN HAUTHEM AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'INTÉRIEUR SUR «LE POINT DE VUE DU MINISTRE-PRÉSIDENT FLAMAND CONCERNANT L'INTENTION DU MINISTRE DE MODIFIER LA LÉGISLATION LINGUISTIQUE»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Hauthem aan de vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken over «het standpunt van de Vlaamse minister-president inzake het voornemen van de minister om de taalwetgeving te wijzigen».

Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, vorig jaar veroordeelde de Raad van State de Belgische Staat tot het betalen van een dwangsom van 10 000 frank per week, indien de Belgische Staat aan een burger van Leuven binnen de drie maanden geen identiteitskaart uitreikt die conform is de taalwetgeving, meer bepaald de wetgeving op het gebruik der talen in bestuurszaken.

De vice-eerste minister antwoordde vorige week op een vraag hierover in de Senaat dat hij er niet aan dacht het taalgebruik op de identiteitskaarten aan te passen aan de vigerende wetgeving, maar dat hij de taalwetgeving zelf zou wijzigen.

Over die stelling dan weer ondervraagd, verklaarde minister-president Van den Brande gisteren in het Vlaams Parlement dat zoiets niet kan, omdat de regelgeving voor het gebruik van de talen in bestuurszaken een bevoegdheid van de gemeenschappen is. Hij verklaarde uitdrukkelijk dat «indien het wetsontwerp zou raken aan de taalwetgeving, zich een ernstig bevoegdheidsprobleem stelt». Volgens minister-president Van den Brande heeft hij dit standpunt reeds aan de regering medegedeeld.

Graag ken ik dan ook het standpunt van de vice-eerste minister over deze verklaring van de Vlaamse minister-president. Meent hij dat hij terzake bevoegd is? Welke bepalingen van de taalwetgeving worden door zijn ontwerp veranderd? Waarom werd bij de algemene hernieuwing van de identiteitskaarten niet geopteerd om alles in overeenstemming te brengen met de taalwetgeving, eerder dan koppig vast te houden aan het eigen beleid en zelfs een procedure voor het Arbitragehof te risikerend?

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, de vraag van de heer Van Hauthem betreft een zeer moeilijk juridisch probleem. In 1991 heeft de Raad van State in een arrest te kennen gegeven dat

het hier ging om een deel van de taalwetgeving dat de plaatselijke besturen betreft en dat bijgevolg de gemeenschappen terzake bevoegd zijn. De federale overheid kon dus het taalgebruik op de identiteitskaarten niet aanpassen, omdat zij terzake niet bevoegd is. Consequent met zijn eigen arrest besliste de Raad van State in 1991 trouwens dat de stad Leuven aan de betrokken burger een eentalige identiteitskaart moest uitreiken, maar de federale overheid werd nergens toe verplicht. De Vlaamse Gemeenschap was de enige overheid die hierin wettig kon optreden.

Met zijn arrest van 1996 keert de Raad van State de zaken om en worden er niet langer verplichtingen opgelegd aan de stad Leuven, maar wel aan de federale Staat. Aan de federale Staat wordt immers een dwangsom opgelegd. Dit arrest houdt dus een impliciete erkenning in van de bevoegdheid van de federale Staat. Volgens het arrest van 1991 kan de federale Staat het koninklijk besluit echter niet wijzigen, omdat de gemeenschappen bevoegd zijn voor de regeling van het taalgebruik door de plaatselijke besturen. Het arrest van 1991 staat bovendien haaks op het advies van de Raad van 1985 over het koninklijk besluit.

Ik zal aan de Ministerraad voorstellen de wet op de bevolkingsregisters en op het Rijksregister te wijzigen en dat ontwerp voor advies verzenden aan de Raad van State. Uit het advies van de Raad van State zal blijken of de federale overheid al dan niet bevoegd is. Dit lijkt mij de aangewezen methode om definitief uitsluitsel te bekomen in deze zaak. De arresten van 1991 en 1996 kunnen in geen geval met elkaar worden verzoend.

Ik ben er geen voorstander van om dit probleem op te kloppen tot een communautair conflict. Wij zullen het advies van de Raad van State afwachten. Desgevallend kan ook nog het advies van het Arbitragehof worden ingewonnen.

De suggestie van de heer Van Hauthem om de huidige regeling met een koninklijk besluit aan de vigerende bepalingen van de taalwetgeving aan te passen, biedt geen oplossing. Dat zou hoe dan ook in strijd zijn met het arrest van 1991, volgens hetwelke de federale overheid niet mag tussenkomen, omdat het hier het taalgebruik op plaatselijk niveau betreft. Zo heeft de Vlaamse Gemeenschap een decreet tot regeling van het taalgebruik bij de organisatie van de verkiezingen uitgevaardigd. Aangezien het hier een plaatselijk taalgebeuren betrof, was de Vlaamse Gemeenschap terzake bevoegd.

Van de federale overheid eisen dat zij de eentaligheid van de gemeentelijke administratie op grond van de taalwetgeving afdwingt, getuigt van een gebrek aan inzicht in de bevoegdheidsverdeling tussen de federale staat en de gemeenschappen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem voor een repliek.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, de vergelijking die de vice-eerste minister maakt met het taaldecreet van de Vlaamse Gemeenschap inzake de verkiezingen gaat niet op. Dit decreet riep geen tegenstelling in het leven tussen de bevoegdheid van de federale overheid en de Vlaamse Gemeenschap, maar wel een inhoudelijke tegenstelling tussen bepalingen van het taaldecreet en van bestaande federale wetten.

De vice-eerste minister beweert dat het aanpassen van de wetgeving aan de taalwetgeving onverenigbaar is met de bevoegdheidsverdeling die blijkt uit het eerste arrest van de Raad van State. Volgens die logica had het koninklijk besluit van 1985 nooit het licht mogen zien, aangezien de federale wetgever in 1985 terzake evenmin bevoegd was. Omdat de Raad van State de wet en het koninklijk besluit in 1991 niet meer kon vernietigen, besloot hij tot de vernietiging van een individuele bestuurshandeling.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, mag ik de heer Van Hauthem erop wijzen dat hij uit het oog verliest dat de afdeling Wetgeving van de Raad van State een gunstig advies uitbracht

over het koninklijk besluit van 1985. Het arrest van 1991 van de afdeling Administratie ging echter in tegen het koninklijk besluit. In 1996 oordeelt de afdeling Administratie tenslotte weer anders.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, nog vóór de Raad van State in 1985 adviseerde, bracht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht een negatief advies uit. Vandaag is het iets te gemakkelijk om zich te verschuilen achter een arrest van de Raad van State en zich erover te beklagen dat hij het koninklijk besluit misschien wel wil wijzigen, maar dat hij niet bevoegd is. De Raad van State heeft precies op grond van een klacht tegen een bestuurshandeling, verricht in toepassing van het bewuste koninklijk besluit, zijn vernietigingsarrest uitgevaardigd; de gewraakte identiteitskaart werd ongeldigd verklaard. Het gevolg is dat op het ogenblik iedereen die een nieuwe identiteitskaart krijgt, naar de Raad van State kan gaan, daar gelijk zal krijgen en waarschijnlijk ook een dwangsom kan afdwingen.

Toen het eerste arrest van de Raad van State bekend was, heb ik de voorganger van de vice-eerste minister daarover geïnterpelleerd. De heer Tobback antwoordde dat de heer Vandezande een muggezifter was waarmee geen rekening moest worden gehouden. Ik heb toen in 1992 een wetsvoorstel ingediend dat bepaalde dat elke nieuwe identiteitskaart die zou worden uitgereikt, hetzij bij verandering van woonplaats, hetzij bij gewone hernieuwing, hetzij wanneer iemand voor de eerste keer een identiteitskaart krijgt, zou worden aangepast aan de taalwetgeving, zodat de toestand uiteindelijk zou worden geregulariseerd. De heer Tobback vond dit nog niet zo'n dwaas voorstel; op die manier werd immers ook vermeden dat negen miljoen mensen tegelijk naar het gemeentehuis moesten gaan.

De voorzitter. — Mijnheer Van Hauthem mag ik u vragen af te ronden?

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, ik zal inderdaad afronden, maar ik heb voor mijn repliek toch vijf minuten.

De voorzitter. — Dat klopt, mijnheer Van Hauthem, maar daarvan hebt u zo juist al een stukje gebruikt.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Ik zal afronden, mijnheer de voorzitter. Destijds vond men mijn voorstel dus niet zo dwaas, maar men heeft het nooit willen behandelen. Nu zit men dus met de gevolgen.

De vice-eerste minister heeft niet op mijn laatste vraag geantwoord. Waarom past men bij de algehele vernieuwing die nu volop bezig is, de identiteitskaarten niet aan, zodat er geen klachten meer mogelijk zijn? Indien de vice-eerste minister echt voet bij stuk houdt, dan garandeer ik hem dat zijn wetsontwerp niet voor 1 maart zal zijn goedgekeurd. Er zal een belangenconflict met het Vlaams Parlement ontstaan, dat eventueel naar het Arbitragehof zal stappen; er zal een evocatie zijn. De vice-eerste minister mag er bovendien zeker van zijn dat parlementsleden van het Vlaams Blok tegen de nieuwe identiteitskaart bij de Raad van State klacht zullen indienen.

De voorzitter. — Het woord is aan vice-eerste minister Vande Lanotte.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Mijnheer de voorzitter, ik wil graag weten wat de heer Van Hauthem precies bedoelt met «in overeenstemming met de taalwetgeving». Wil hij een eentalige of een tweetalige identiteitskaart?

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Een eentalige identiteitskaart.

De heer Vande Lanotte, vice-eerste minister en minister van Binnenlandse Zaken. — Indien hij een eentalige identiteitskaart wenst, dan moet hij bij de Vlaamse Gemeenschap zijn. Hij moet gewoon de taalwetgeving eens lezen. Indien hij in 1992, toen hij voorstelde om geleidelijk aan de identiteitskaarten eentalig te

maken, de moeite had genomen om de Raad van State te vragen of dit mocht, dan had de Raad gezegd, op basis van het arrest dat hij daartoe niet bevoegd is. Indien de heer Van Hauthem dit niet gelooft, moet hij het advies van de Raad van State maar vragen. Deze zal antwoorden dat hij moet kiezen: ofwel voor het federale niveau en dan moet de kaart tweetalig zijn, ofwel voor het gemeenschapsniveau en dan is de kaart eentalig. Het is het ene of het andere.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VANDENBROEKE AAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID EN PENSIOENEN OVER «DE BEHEERSING VAN HET AANTAL GENEESHEREN EN KINESISTEN»

QUESTION ORALE DE M. VANDENBROEKE AU MINISTRE DE LA SANTÉ PUBLIQUE ET DES PENSIONS SUR «LA LIMITATION DU NOMBRE DES MÉDECINS ET KINÉSITHÉRAPEUTES»

De voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vandebroek aan de minister van Volksgezondheid en Pensioenen over «de beheersing van het aantal geneesheren en kinesisten».

Het woord is aan de heer Vandebroek.

De heer Vandebroek (VU). — Mijnheer de voorzitter, de onenigheid tussen de gemeenschappen en de federale overheid over de opleiding van geneesheren en hun uiteindelijke vestiging, blijft voor spanningen zorgen. Het streefcijfer van 600 nieuwe geneesheren in 2004 betekent ongeveer een halvering van het aantal studenten. Maar er is meer. Hierbij wordt namelijk tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap een verdeelsleutel van 60-40 gehanteerd, wat onder meer protest uitlokte van de kant van de Vlaamse rectoren. Vlaams minister van Onderwijs, de heer L. Van den Bossche sloot zich hierbij aan, precies omdat dit de bestaande regionale contrasten tussen Vlaanderen, Brussel en Wallonië bestendigt.

Sindsdien werd, althans in Vlaanderen, een verdere beperking van bepaalde opleidingen in het vooruitzicht gesteld. Concreet gaat het om de kinesisten. Net als voor de geneesheren zou ook voor hen een toelatingsproef worden overwogen, waardoor de in- en uitstroom van het aantal studenten minutieus kan worden gecontroleerd. Bovendien zou deze opleiding nog enkel aan specifieke instellingen kunnen worden gevolgd.

Ik wens de minister drie concrete vragen te stellen.

Ten eerste, worden er nog onderhandelingen gevoerd over de 60-40 verdeelsleutel voor studenten geneeskunde of betreft het hier een definitieve regeling?

Ten tweede, wordt door de federale overheid voor de kinesisten, net als voor de geneesheren, een vestigingsstop in het vooruitzicht gesteld?

Ten derde, als de opleiding van kinesisten in Vlaanderen en Wallonië op een verschillende wijze gebeurt, met opleidingen aan hogescholen in Vlaanderen en aan universiteiten of hogescholen in Wallonië, wat zijn dan de gevolgen op het terrein en op het vlak van de terugbetalingen?

De voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de voorzitter, wat mijn departement betreft, bestaat er geen tweeledigheid tussen de gemeenschappen en de federale overheid, omdat ik er van in het begin van uitgegaan ben dat die zaak moest worden gedepoliticiseerd.

Er is een planningscommissie opgericht waarin experts van de federale overheid, de gemeenschappen, de artsorganisaties, de ziekenfondsen en de universiteiten zetelen. Ik houd geen rekening met commentaren die ik via de pers verneem, maar alleen met het officieel advies van de planningscommissie. Deze heeft een

unaniem advies geformuleerd. In de commentaar van de vertegenwoordiger van de Vlaamse Gemeenschap wordt trouwens geen afbreuk gedaan aan de unanimiteit van die besluitvorming. Wat de geneesheren betreft heeft de planningscommissie voor 2004, 2005 en 2006 globale quota opgesteld. De 60-40 verdeelsleutel wordt inderdaad gehanteerd. Er moet alleen nog één en ander gepreciseerd worden en eventueel worden aangepast, wat ongeveer een jaar in beslag zal nemen. Er moet immers rekening worden gehouden met een aantal factoren, waaronder de verschillende artsconcentraties in de diverse regio's. Om de gemeenschappen de mogelijkheid te bieden de nodige maatregelen te nemen is een overschrijding van de quota in 2004 en 2005 mogelijk, op voorwaarde dat deze evenwel vanaf 2006 wordt weggevoerd. Het unaniem advies van de planningscommissie zal ik omzetten in een koninklijk besluit en aan de ministerraad voorleggen.

Ook voor de kinesisten is er een probleem op het vlak van het aanbod. Via de pers heb ik vernomen dat er ook voor hen een ingangsproof zal worden ingevoerd. De wet voorziet in de mogelijkheid om het werkgebied van de planningscommissie uit te breiden naar andere medische en paramedische beroepen om de reële behoeften van die sectoren te ramen.

Op de vraag over de verschillende opleidingen in Vlaanderen en in Wallonië en de gevolgen voor de terugbetalingen kan ik antwoorden dat ik mij, vanuit het standpunt van volksgezondheid, alleen bekommer om de kwaliteit van de opleiding. Waar zij wordt verstrekt is niet mijn bevoegdheid. De federale overheid kan wel minimumvoorwaarden opleggen, wat ik trouwens samen met de kinesisten en met mijn administratie zal doen. De gemeenschappen moeten dan uitmaken welk niveau van opleiding zij wensen, maar voor de volksgezondheid in het algemeen zijn een aantal minimumvereisten op het vlak van de kwaliteit van de opleiding essentieel. Ik was hierover liever met de gemeenschappen tot een overleg gekomen, maar jammer genoeg is dat niet gebeurd.

Het antwoord op de vraag of er een verschil bestaat in de terugbetalingstarieven voor prestaties van universitair gevormde en niet-universitair gevormde kinesisten is negatief en ik ben niet van plan daarin wijzigingen aan te brengen.

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Vandembroeke voor een repliek.

De heer Vandembroeke (VU). — Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord, maar wil hem nog enkele kleinigheden voorleggen.

De minister spreekt zich uit tegen tweeledigheid, maar toch weten wij allemaal dat er wel degelijk een onderscheid bestaat tussen opleiding en vestiging. Ik wil daar nu liever niet verder op ingaan.

De minister zegt dat de planningscommissie een unaniem standpunt heeft ingenomen. Als lid van het Vlaams Parlement verneem ik echter uit de mond van minister Van Den Bossche dat de universiteiten, waarschijnlijk uit gebrek aan onderhandelingservaring over dergelijke delicate materies, op een bepaald ogenblik niet meer hebben gerepliceerd. Dit wekt wel de indruk dat zij akkoord zijn, maar ten gronde zijn de universiteiten dat helemaal niet. Ik signaleer dit aan de minister, omdat dat in de komende weken en maanden allicht voor nieuwe spanningen zal zorgen.

Verder wil ik hier even een uitspraak aanhalen, niet van mezelf maar van minister Van Den Bossche, met wie ik het op dit punt helemaal eens ben. In antwoord op een interpellatie verdedigde hij dat de Vlaamse regering het standpunt van minister Colla graag zou bijtreden, maar dat als de 60-40-verhouding niet wordt aangepast het voortbestaan van de sociale zekerheid, die door de huidige regionale tegenstellingen al wordt bedreigd, helemaal wordt gehypothekeerd.

Ik had graag ook een verduidelijking inzake de opleiding van de kinesisten die op het ogenblik bijzonder in de belangstelling staat. De realiteit is wat zij is. In Vlaanderen werd beslist de instapregeling vanaf 1998, met een proef, van kracht te laten worden en in het verlengde daarvan een vestigingswet in het vooruitzicht te stel-

len. Is het juist dat de minister van plan is om in overleg met zijn Waalse collega een analoge regeling voor Wallonië uit te werken zodat er in beide gemeenschappen eerst een instapregeling en later ook een vestigingsstop komt. Graag kreeg ik dienaangaande nog enige verduidelijking.

De voorzitter. — Het woord is aan minister Colla.

De heer Colla, minister van Volksgezondheid en Pensioenen. — Mijnheer de voorzitter ik schuw een beetje het woord vestigingsstop. Het is overigens niet helemaal correct. De getroffen maatregelen hebben niets te maken met wat ik zou noemen een vestigingswet. Het blijft zo dat elke erkende geneesheer en tandarts zich vrij kan vestigen, waar hij wil, net zoals in het verleden.

Mijn plannen in verband met de kinesisten lopen parallel met wat aan de gang is voor geneesheren en tandartsen, namelijk dat de planningscommissie bij koninklijk besluit ook de bevoegdheid krijgt inzake de kinesisten. Dan kan aan de planningscommissie een advies gevraagd worden inzake het aantal kinesisten dat vanaf een bepaald jaar nog kan worden erkend op basis van een behoefte-evaluatie en hoe deze kinesisten over de verschillende gemeenschappen moeten worden gespreid. Daarna is het aan de gemeenschappen om, net zoals voor de geneesheren en tandartsen, de instroom van kinesisten te regelen en daarvoor binnen hun bevoegdheid de nodige maatregelen te treffen.

De heer Vandembroeke spreekt over de onervarendheid van de leden van de planningscommissie. Ik wens mij daar niet over uit te spreken. Ik stel alleen vast dat op de vergadering waar het eerste advies werd geformuleerd, de vertegenwoordigers van de Vlaamse universiteiten aanwezig waren, maar de vertegenwoordigers van de Vlaamse Gemeenschap niet. De leden van de commissie brachten een unaniem advies uit, maar wat de verdeelsleutel betreft slechts voorlopig. Ik heb de voorzitter van de planningscommissie dan voorgesteld om de commissie opnieuw bijeen te roepen teneinde een definitief advies uit te brengen. Dat is gebeurd en het is over het unaniem advies dat daar naar voren is gekomen, dat ik daarnet heb gesproken. Op die tweede vergadering waren de vertegenwoordigers van de Vlaamse universiteiten aanwezig, doch de Vlaamse Gemeenschap was eens te meer niet vertegenwoordigd. Zij heeft wel achteraf, per brief, enkele vormelijke opmerkingen geformuleerd. Het gebeurt wel eens meer dat er een verschil is tussen wat experts verklaren en wat op rectorenvergaderingen wordt gezegd.

De voorzitter. — Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

PROJET DE LOI SPÉCIALE PORTANT EXÉCUTION TEMPORAIRE ET PARTIELLE DE L'ARTICLE 125 DE LA CONSTITUTION

Discussion générale et vote des articles

ONTWERP VAN BIJZONDERE WET HOUDENDE TIJDELIJKE EN GEDEELTELIJKE UITVOERING VAN ARTIKEL 125 VAN DE GRONDWET

Algemene bespreking en stemming over de artikelen

M. le président. — Nous abordons l'examen du projet de loi spéciale portant exécution temporaire et partielle de l'article 125 de la Constitution.

Wij vatten de bespreking aan van het ontwerp van bijzondere wet houdende tijdelijke en gedeeltelijke uitvoering van artikel 125 van de Grondwet.

Conformément à notre règlement, le texte amendé par la commission servira de base à notre discussion. (*Voir document n° 1-501/4 de la commission des Affaires institutionnelles du Sénat. Session de 1996-1997.*)

Overeenkomstig het reglement geldt de door de commissie gemeendeerde tekst als basis voor de bespreking. (*Zie document nr. 1-501/4 van de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden van de Senaat. Zitting 1996-1997.*)

La discussion générale est ouverte.

De algemene bespreking is geopend.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Vandenberghe (CVP), rapporteur. — Mijnheer de voorzitter, het ontwerp van bijzondere wet houdende tijdelijke en gedeeltelijke uitvoering van artikel 125 van de Grondwet was op 16, 23 en 28 januari 1997 het voorwerp van bespreking in de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden van de Senaat.

Eind vorig jaar zorgde een probleem van strafrechtelijke ministeriële aansprakelijkheid ervoor dat de Kamer in ijtempo op 16 december twee tijdelijke uitvoeringswetten goedkeurde bij de grondwetsartikelen 103 en 125. Daarmee werd de strafrechtelijke beschermingsregeling voor ministers aanzienlijk aangepast. Aan de basis van deze uitvoeringswetten lagen een wetsvoorstel en een voorstel van bijzondere wet.

Het wetsvoorstel, houdende de gedeeltelijke uitvoering van artikel 103 van de Grondwet betrof de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de leden van de federale regering, wat in de zin van artikel 74, 2°, van de Grondwet een monocamerale aangelegenheid is van de Kamer.

Het voorstel van bijzondere wet dat de gedeeltelijke uitvoering regelt van artikel 125 van de Grondwet houdende de strafrechtelijke aansprakelijkheid van de leden van de gemeenschaps- en gewestregeringen, evenals van de gewestelijke staatssecretarissen, betrof daarentegen een aangelegenheid die overeenkomstig de artikelen 125, 126 en 77, eerste lid, 4°, van de Grondwet in beide Kamers op voet van gelijkheid door een bijzondere-meerderheidswet diende te worden geregeld. Laatstgenoemd voorstel van bijzondere wet werd in de Kamer vrijwel identiek gemodeleerd naar de uitvoeringswet van artikel 103 van de Grondwet.

Het ontwerp van bijzondere wet dat vandaag op onze agenda staat, werd in de senaatscommissie wegens de inhoudelijke samenhang gelijktijdig besproken met het voorstel van herziening van artikel 125 van de Grondwet dat door de heer Loones op 5 december 1996 werd ingediend.

De commissie voor de Institutionele Aangelegenheden verzocht de voorzitters van de Gemeenschaps- en de Gewestraden om een advies over dit ontwerp van bijzondere wet. Deze adviezen werden als bijlage bij het verslag gevoegd.

Zoals bleek uit de inleidende uiteenzetting van de eerste minister, was voor de regering dit ontwerp van bijzondere wet van priorair belang. Tijdens de besprekingen heeft de eerste minister aangedrongen op een snelle behandeling van het ontwerp ten einde een zeker parallelisme met de regeling die geldt voor de federale ministers, te kunnen handhaven. De nadruk werd hierbij wel gelegd op het feit dat het hier slechts een tijdelijke en gedeeltelijke regeling betreft. De bijzondere wet zou slechts van kracht zijn tot 1 januari 1998 en zou geen regeling bevatten inzake de burgerlijke aansprakelijkheid van de ministers.

Dit hield, aldus de premier, het grote voordeel in dat de nodige ervaring kan worden opgedaan voor het uitwerken van een latere — weliswaar definitieve — regeling, ook voor de burgerlijke aansprakelijkheid.

Toen tijdens de eerste vergadering de tekst, die in de Kamer van volksvertegenwoordigers was goedgekeurd, werd geanalyseerd, rezen in de senaatscommissie een aantal vragen van voornamelijk strafprocesrechtelijke en constitutionele aard. De commissie besloot deze vragen voor te leggen aan de professoren Franchimont, Bosly en Verdussen. De antwoorden op deze vragen komen uitgebreid aan bod in de bijlage bij dit verslag.

De algemene bespreking ontwikkelde zich grotendeels rond volgende vragen.

Ten eerste, is het ontwerp van bijzondere wet van toepassing op lopende onderzoeken?

De eerste minister bevestigde wat hij dienaangaande in de Kamer heeft verklaard, met name dat «een nieuwe wet inzake procedureregels steeds van toepassing is op de hangende rechtsgedingen, ongeacht de fase waarin het rechtsgeding zich bevindt, op voorwaarde dat nog geen beslissing ten gronde werd genomen». Met andere woorden, de opsporings- en onderzoeksdaden die geldig werden verricht onder het regime van de oude wet, blijven geldig ook wanneer de nieuwe wet in werking treedt.

Ten tweede, wat is de effectieve betekenis van het begrip «aanhouding» in het tweede lid van artikel 3? Volstaat het niet dat de raad zijn toestemming geeft voor de voorlopige hechtenis?

Wat de interpretatie van het woord «aanhouding» in artikel 3, tweede lid betreft, verklaarde de eerste minister dat hiermee de aanhouding wordt bedoeld zoals geregeld in de artikelen 1 en 2 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis en in artikel 5 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens dat een ruime draagwijdte heeft.

Het betreft de vrijheidsbeneming als gevolg van een beslissing van de politie of van het parket die zich situeert in de tijd vóór het verlenen van een bevel tot aanhouding door de onderzoeksrechter, dat het startpunt vormt voor de eigenlijke voorlopige hechtenis.

Het gaat in deze wettekst dus niet om een onmiddellijke aanhouding die bevolen wordt na de veroordeling of die uitgesproken wordt door een rechtbank of een hof, overeenkomstig artikel 33, paragraaf 2, van de wet van 20 juli 1990.

In deze interpretatie krijgt het woord «aanhouding» zowel in het herziene artikel 59 van de Grondwet als in de uitvoeringswetten van de artikelen 103 en 125 van de Grondwet, eenzelfde betekenis.

Ten derde, dient de bijzondere wet de toestemming van de betrokken raad te vereisen voor de inverdenkingstelling, analoog met de onlangs door de Senaat goedgekeurde regeling voor de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid?

Anders geformuleerd, komt de vraag er in feite op neer of men er niet van uit moet gaan dat de inverdenkingstelling deel uitmaakt van de inbeschuldigingstelling.

In het oorspronkelijke voorstel van bijzondere wet was bepaald dat de betrokken raad zijn toestemming moest geven voor de aanhouding, de voorlopige hechtenis en de inbeschuldigingstelling.

De toestemming voor de inbeschuldigingstelling werd uiteindelijk niet behouden, aangezien artikel 125 van de Grondwet reeds voorschrijft dat alleen de raden zelf de leden van hun regering in beschuldiging kunnen stellen.

Het begrip «inverdenkingstelling» zoals bepaald in artikel 61bis van het Wetboek van Strafvordering, zoals voorgesteld in artikel 10 van het wetsontwerp tot verbetering van de strafrechtspiegeling in het stadium van het opsporingsonderzoek en het gerechtelijk onderzoek, heeft in de eerste plaats tot doel rechten te openen voor de personen tegen wie ernstige aanwijzingen van schuld bestaan. De inverdenkingstelling maakt deel uit van het onderzoek dat in beginsel niet openbaar is.

Gedekt door het geheim van het onderzoek legt, volgens de eerste minister, de inverdenkingstelling geen wezenlijke hypothec op de goede uitoefening van het ministerambt. Ook professor Franchimont is ervan overtuigd dat «het in het belang van de minister is dat de toestemming van de Gemeenschaps- of Gewestraad niet vereist is voor de inverdenkingstelling want alleen al het feit dat die toestemming gevraagd wordt, zal het stigmatiserend effect hebben dat men wil voorkomen.

Indien de inverdenkingstelling daarentegen geschiedt in het kader van een geheim gerechtelijk onderzoek, zal de minister de ontwikkelingen in het vervolgingsdossier beter kunnen volgen doordat hij toegang heeft tot het dossier en doordat hij aanvullende onderzoeksverrichtingen kan vragen.»

Op een bijkomende vraag antwoordde professor Franchimont: dat «wanneer de raadsheer-onderzoeker een gewezen minister hoort, doch niet onder ede, dit niet impliceert dat er een inverdenkingstelling is of zal volgen.

Het betekent gewoon dat men de gehoorde persoon niet wil dwingen tot het plegen van meened of tot het afleggen van een getuigenis tegen zichzelf.»

Indien men de inverdenkingstelling evenwel afhankelijk maakt van de toestemming van de betrokken raad, werkt dit ongetwijfeld stigmatiserend en wordt de kans op geheimhouding vrijwel nihil.

Dit is echter in tegenstelling met wat enkele leden van de commissie oordeelden, namelijk dat de inverdenkingstelling één van de handelingen is waarvoor de toestemming van de betrokken raad vereist is aangezien de inverdenkingstelling deel uitmaakt van de inbeschuldigingstelling, zoals bedoeld in artikel 125 van de Grondwet, en dus een grondwettelijk voorrecht uitmaakt van de betrokken raad.

Een vierde vraag gaat over enkele constitutionele twistpunten met betrekking tot de oorspronkelijke tekst van artikel 5. Dit gaf aanleiding tot een uitvoerige discussie.

Artikel 5, zoals goedgekeurd door de Kamer, luidt als volgt: «Wanneer een persoon tegelijkertijd lid of gewezen lid van de federale regering is, en lid of gewezen lid van een gemeenschaps- of gewestregering, is de toe te passen procedure die welke van toepassing is op de leden van de regering waartoe hij het laatst heeft behoord.»

Het ontworpen artikel 5 bepaalt dus welke procedure van toepassing is voor bepaalde gevallen. Zoals het is opgesteld, wordt het geval geregeld van iemand die lid is van de federale regering en lid van een andere dan de federale regering. Op grond van de oorspronkelijke tekst van artikel 5 is het denkbaar dat bijvoorbeeld een gewestraad een gewezen federaal minister — die ook gewestminister is of geweest is — in beschuldiging kon stellen wegens feiten die gepleegd werden in de uitoefening van zijn federaal ministerieel ambt. De vraag rees dan ook of artikel 5 geen ongrondwettelijke bepaling is?

Het door de Kamer overgezonden ontwerp heeft slechts ten dele rekening gehouden met het advies van de Raad van State waarin de vraag werd gesteld welke procedure moet worden gevolgd wanneer een persoon tegelijkertijd lid of gewezen lid is van de federale regering, en lid of gewezen lid van een gemeenschaps- of gewestregering.

Het voorstel om de woorden «Onverminderd artikel 103 van de Grondwet en de uitvoeringswet van dat artikel...» toe te voegen, lost het probleem van de dubbele procedure niet op.

Bijkomend hadden diverse leden bezwaar tegen het gehanteerde criterium in artikel 5 zijnde «de regering waartoe een persoon het laatst heeft behoord».

Zij waren van oordeel dat het volgens de grondwettelijke regeling uitgesloten is dat men beoordeeld wordt door een raad voor feiten waarvoor men niet politiek verantwoordelijk was.

Als concrete neerslag van deze twee fundamentele opmerkingen die de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden daarover heeft gemaakt, werd amendement nummer 7 van de heer Lallemand c.s. aangenomen waarbij de tekst van artikel 5 werd vervangen als volgt: «Voor de misdrijven die een lid of een gewezen lid van een gemeenschaps- of gewestregering heeft gepleegd tijdens de uitoefening van zijn ambt, is de bevoegde raad die waaraan de betrokkene politiek verantwoordelijk is of was voor de uitoefening van zijn ambt.»

Luidens artikel 125 van de Grondwet hebben de raden het recht leden van hun regering in beschuldiging te stellen. Artikel 5 van de oorspronkelijke ontwerp tekst bepaalt welke procedure van toepassing is voor bepaalde gevallen.

Zoals een lid in de senaatscommissie opmerkte, werden de vele gevallen waarin de betrokkene lid van een gemeenschapsregering en tegelijk lid van een gewestregering was, niet geregeld.

Artikel 5, zoals geformuleerd in de oorspronkelijke ontwerp tekst, regelt de ministeriële verantwoordelijkheid van de leden of gewezen leden van de federale regering die ook lid of gewezen lid van een gewest- of gemeenschapsregering zijn. Is die bepaling wel verenigbaar met artikel 74, 2°, van de Grondwet? Naar het oordeel van de commissie is dit niet het geval.

Het probleem dat werd opgeworpen door artikel 5, heeft aanleiding gegeven tot het aannemen van amendement nummer 4 dat aan de eerste paragraaf van artikel 2 een nieuw lid toevoegt luidende: «In afwijking van het eerste lid is de wet niet van toepassing op misdrijven gepleegd tijdens de uitoefening van het ambt van lid van de federale regering.»

Een vijfde vraag luidt: is, zoals de kamercommissie voor de Herziening van de Grondwet en de Hervorming van de Instellingen besloot, alleen het openbaar ministerie — en dus niet de burgerlijke partijen — bevoegd om de burgerlijke rechtsvordering op gang te brengen?

De professoren Franchimont en Bosly zijn in hun antwoord op deze vraag dezelfde mening toegedaan. De burgerlijke partijen mogen de burgerlijke rechtsvordering niet instellen. Dit moet voorbehouden blijven aan de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie. «Het ambt moet worden beschermd en de aanzet tot de rechtsvordering mag niet gegeven worden door de benadeelde partijen. In de strafrechtspleging is dit geen nieuwigheid.

Immers de burgerlijke partij kan geen rechtsvervolgving instellen voor de jeugdrechter, noch voor de militaire gerechten, noch in geval van voorrang van rechtsmacht, noch in sommige gevallen van in het buitenland gepleegde misdrijven.»

Gaat het hier werkelijk om een geval van voorrecht van rechtsmacht? De eerste minister citeerde het verslag van de kamercommissie waarin gepreciseerd wordt dat het hier een geval van voorrecht van rechtsmacht betreft, hetgeen volgens een vaste rechtspraak van het Hof van Cassatie met zich meebrengt dat de klacht van de burgerlijke partij onontvankelijk is.

Door meerdere leden werd de vraag gesteld of deze rechtspraak moest worden bevestigd in de wettekst zelf, aangezien een regeling die louter op jurisprudentiële praktijk steunt onvoldoende rechtszekerheid biedt. De eerste minister achtte dit inderdaad overbodig.

Andere leden waren van oordeel dat er geen sprake was van voorrecht van rechtsmacht, maar wel van een bijzondere bevoegdheidsbepaling van het Hof van Cassatie om ministers strafrechtelijk te beoordelen. In de rechtsleer en de rechtspraak wordt algemeen aangenomen dat artikel 103 van de Grondwet de rechtstreekse dagvaarding uitsluit, aangaande van het feit dat enkel de Kamer van volksvertegenwoordigers het recht heeft een minister in beschuldiging te stellen.

De vraag rees echter wat er zou gebeuren indien een inverdenkingstelling mogelijk zou zijn zonder de instemming van de raad.

Als oplossing van dit probleem nam de senaatscommissie amendement nummer 5 aan dat in artikel 3 een nieuw eerste lid invoegt, luidende: «De vervolging in strafzaken bedoeld in deze wet van een lid van een gemeenschaps- of gewestregering kan enkel worden ingesteld door de ambtenaren van het openbaar ministerie en de bevoegde ambtenaren.»

Dit amendement neemt letterlijk de nieuwe tekst over van artikel 59 van de Grondwet, zoals deze recentelijk door de Senaat werd aangenomen.

De amendementen 1, 2 en 3 van de heer Loones, respectievelijk met betrekking tot de artikelen 2, 4 en 5 kunnen worden samengebracht als zijnde van taalkundige strekking en betreffen alleen de Nederlandse tekst.

Tijdens de lezing van het verslag werd in artikel 3 het woord «informatiedaden» vervangen door het woord «opsporingsdaden», wat een betere Nederlandse vertaling is van «actes d'information».

Tot slot moet ik er als rapporteur nog op wijzen dat meerdere leden van de senaatscommissie voor de Institutionele Aangelegenheden met klem bekrachtigen dat de totstandkoming van de voorliggende voorlopige uitvoeringswet van artikel 125 van de Grondwet op generlei wijze bindende gevolgen kan hebben ten aanzien van de uitwerking van de definitieve uitvoeringswet, mogelijks voorafgegaan door een wijziging van het artikel 125 zelf.

Bovendien moet, gelet op de onvolkomenheden van de voorliggende regeling, de morele verbintenis van de commissie worden genoteerd dat met name binnen de twee of drie maanden de definitieve regeling een beslag zal krijgen.

Het wetsontwerp, zoals gewijzigd door de amendementen, werd aangenomen met 11 stemmen tegen 1 stem, bij 1 onthouding.

Tot slot wil ik namens de CVP-fractie nog een korte beschouwing wijden aan de uitvoeringswet van artikel 125 van de Grondwet.

Zowel de toepassing en het gebruik als de appreciatie van de ministeriële verantwoordelijkheid, hangen nauw samen met de tijdsgeest en met de politieke omstandigheden. Zoals een parlementaire democratie, is ook ministeriële verantwoordelijkheid bijzonder contextgevoelig.

Het vertrouwen in een ministerieel ambt in een parlementaire democratie vereist dat zowel de politieke als de penale verantwoordelijkheid een werkelijke betekenis hebben.

De nood aan een aangepaste, weliswaar tijdelijke en gedeeltelijke, regeling ter uitvoering van artikel 125 van de Grondwet werd daarom namens de CVP-fractie als noodwendig ervaren.

Deze regeling beoogt een goed begrepen evenwicht tussen de machten, enerzijds door het de rechterlijke macht mogelijk te maken de nodige onderzoeksdaaden te stellen en anderzijds door een aantal procedurele maatregelen in te bouwen die de uiteindelijke toetsing van het onderzoek door het Parlement verzekeren.

De CVP-fractie spreekt dan ook de wens uit dat het ingediende ontwerp van bijzondere wet op een ruime instemming van de Senaat mag rekenen. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Erdman.

De heer Erdman (SP). — Mijnheer de voorzitter, ik neem in deze bespreking het woord in de eerste plaats om de rapporteur te feliciteren. Het verslag zal waarschijnlijk als basis dienen voor talrijke commentaren.

Bepaalde leden hebben in openbare vergadering opnieuw amendementen ingediend bij dit ontwerp van bijzondere wet.

De voorzitter. — Mijnheer Erdman, ik doe u opmerken dat de amendementen werden ingetrokken.

La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, ces amendements ayant été retirés, les propos de M. Erdman ne sont plus d'actualité.

Je ne doute pas qu'il y ait eu un problème de communication à ce sujet et qu'il ne s'agisse nullement d'un défaut de connaissance dans le chef de notre collègue.

De heer Erdman (SP). — Er moet inderdaad iets misgelopen zijn met de communicatie. In deze omstandigheden kan mijn uiteenzetting dan ook bijzonder bondig zijn.

Misschien werden de amendementen wel ingetrokken uit vrees voor wat ik daarbij zou opmerken. (*Gelach.*)

Ik hoop alleszins dat er een ruime consensus is om dit ontwerp van bijzondere wet goed te keuren. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Hauthem.

De heer Van Hauthem (Vl. Bl.). — Mijnheer de voorzitter, dit debat draagt blijkbaar niet de belangstelling weg van de Senaat. Ik begrijp dit evenwel, want er staan andere politieke onderwerpen aan de agenda die allicht dringender zijn. Toch enkele bedenkingen bij dit ontwerp van bijzondere wet dat een tijdelijke en gedeeltelijke uitvoering van artikel 125 van de Grondwet beoogt.

Het voorliggend ontwerp van bijzondere wet is een typische Belgische aangelegenheid. Het was kamerlid Dumortier die in 1865, naar aanleiding van de perikelen rond het duel van minister Chazal en kamerlid Jan De Laet van de Meetingpartij en tevens naar aanleiding van de toen ook tijdelijke wet, de gelegenheid niet liet voorbijgaan er in de Kamer van volksvertegenwoordigers aan te herinneren dat de Kamer zich niet in die moeilijke situatie zou bevinden, indien men 35 jaar voordien een wet met betrekking tot

de ministeriële verantwoordelijkheid had goedgekeurd. Naar zijn overtuiging moest de commissie een volledig wetsontwerp uitwerken in dat verband.

Kamerlid Dumortier parafraserend zou men kunnen zeggen dat de Senaat niet met dit soort problemen zou zitten indien men 167 jaar geleden was overgegaan tot de uitvoering van het bewuste grondwetsartikel dat handelt over de ministeriële verantwoordelijkheid. Waar in Engeland hierover reeds een regeling bestaat sinds 1341, is België anno 1997 wel bijzonder laat.

Waarom nooit een regeling is tot stand gekomen laat zich raden. De politieke klasse beschermt zichzelf toch zo graag en verleent zichzelf zo graag privileges. Dat systeem heeft echter ook een schaduwzijde: de beschermingsmuur rond de minister was bijzonder stevig, maar eens die muur werd doorboord, wachtte enkel de afgrond. Wanneer er dan eentje in de afgrond viel, begonnen wij te jammeren en te klagen dat het zo niet verder kon. Het Parlement had krachtens de Grondwet enkel de keuze tussen de inbeschuldigingstelling en de vrijspraak. Een tussenweg was er niet en is er vandaag ook niet helemaal. De zogenaamde derde weg die men de jongste jaren kiest, en die erin bestaat dat men niet onmiddellijk in beschuldiging stelt, maar dat men wel aan het Hof van Cassatie de mogelijkheid geeft om onderzoeksdaaden te stellen, is in feite ook steeds ongrondwettelijk geweest. Als de *raison d'État* speelt, kraait er geen haan naar dat de Grondwet heel eventjes wordt «geïnterpreteerd». Van zo een interpretatie hebben wij de jongste weken nog een bijzonder staaltje gekregen.

Bij de bespreking van dit ontwerp van bijzondere wet zei de eerste minister in de commissie dat het niet kon dat een procureur-generaal van zodra hij een onderzoek naar een minister wil instellen, eerst een machtiging aan het Parlement moet vragen. Dat was het geval in de zaak-Di Rupo. Voor gewezen minister Jean-Louis Thys van het Brusselse Gewest werd daarentegen door de advocaten van de heer Thys in de commissie de opmerking gemaakt dat de procureur-generaal al te veel onderzoeksdaaden heeft gesteld alvorens de opheffing van de parlementaire onschendbaarheid te vragen. De heer Van Oudenhove weet op de duur niet meer wat hij moet doen. In de zaak-Di Rupo is hij gezegd te vlug naar het Parlement gegaan en in de zaak-Thys veel te laat. In die laatste zaak heeft hij de nodige verificaties gedaan alvorens naar het Parlement te stappen en in de zaak-Di Rupo niet, hetgeen men hem verwijt.

Het feit dat men niet is overgegaan tot een uitvoering van het bewuste grondwetsartikel is betekenisvol. Toch heeft men in het verleden daartoe verschillende pogingen ondernomen. Terzake heb ik nog eens het in 1991 verschenen boek *Het duel met de minister* van de heer Tindemans nagelezen, wat hij zelf zijn «divertimento» noemt. In dit boek wordt naar aanleiding van het geval-Chazal de hele geschiedenis van de ministeriële verantwoordelijkheid en de verschillende pogingen die ondernomen zijn om dit te regelen uiteengezet. De regering-Tindemans-De Clercq die in 1974 aan haar taak begon heeft veel aandacht besteed aan een ontwerp om de ministeriële verantwoordelijkheid te regelen. Het werd bij de Senaat ingediend, maar die heeft er niet naar gekeken.

Wat echter belangrijk is, is de motivatie van de heer Tindemans om de ministeriële verantwoordelijkheid te regelen. Een van de redenen die hij aanhaalt staat op bladzijde 115: «Enkele schandalen hadden de indruk gewekt» — wij spreken over de periode 1974-1975 — «dat het met de eerbied voor het algemeen belang slecht gesteld was.

Het openbare leven werd gekenmerkt door ophefmakende onthullingen over de relaties tussen bepaalde ministers en privé-ondernemingen. Het leek wel of tal van bestuursdaaden het daglicht niet meer konden velen. Bepaalde sectoren van onze economie werden vergeleken met voorbehouden jachtgebieden waar alleen aan ingewijden toegang werd verleend.

Zoals steeds in dergelijke omstandigheden deed de behandeling van sommige dossiers vermoedens ontstaan, die weliswaar nog niet dadelijk bewezen konden worden, maar die ongetwijfeld het wantrouwen deden groeien. Langzamerhand verbreedde zich een klimaat van onbehagen. Terecht of onterecht hoorde men vragen stellen over de bereikte graad van corruptie. De reputatie van het land dreigde hierdoor schade op te lopen. De indruk bestond dat in België de toon werd aangegeven door eigengereide sjoemelars en folkloristische maffiosi.

Ik wenste met de nieuwe regering duidelijk aan te tonen dat wij deze sfeer van lichtzinnigheid en kwaad vermoeden, maar ook van onverantwoordelijkheid en omkoperij zouden veranderen. Maatregelen werden aangekondigd, die ondubbelzinnig aantoonde dat het menens was.»

Aldus sprak gewezen eerste minister Tindemans over de periode 1974-1975. Er is niks nieuws onder de zon. Ook in die periode heeft de Senaat verzuimd om het ontwerp te bespreken dat alle elementen voor een succesvolle toepassing in zich droeg.

In de loop der jaren nam de wetgever telkens zijn toevlucht tot tijdelijke wetten. Het is toch godgeklagd dat men in dit land eerst tegen de lamp moet lopen, vooraleer wordt ingegrepen of liever vooraleer een tijdelijke en voorlopige ingreep wordt overwogen. De tijdelijke wetten regelen de situatie van één individu, namelijk die van een minister die zich in nesten heeft gewerkt. Voor de individuele burger zie ik een dergelijke regeling nog niet zo gauw worden uitgewerkt.

Op dit ogenblik geldt dus een permanent systeem van tijdelijke wetten: in 1865 de wet-Chazal, in 1995 de wet-Claes, in 1996 de wet-Di Rupo tot wijziging van artikel 103 van de Grondwet dat de ministeriële verantwoordelijkheid van de federale ministers regelt. Vandaag ligt het ontwerp van bijzondere tijdelijke wet voor tot wijziging van de ministeriële verantwoordelijkheid van de gewest- en gemeenschapsministers, de zogenaamde wet-Grafé. Als een minister in opspraak komt, dan heeft het Parlement nog maar één zorg: zich zo snel als mogelijk van het dossier afmaken.

De wetgever neemt wel zijn voorzorgen. Hij beklemtoont dat het slechts om een tijdelijke wet gaat. Mocht het om een goede wet gaan dan zou het een definitieve wet zijn. Aan het epitheton tijdelijk wordt steevast ook de belofte gekoppeld om aan een definitieve regeling te beginnen werken.

Deze benadering werpt ook een bijzonder licht op onze prachtige staatsvorming. De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft onlangs een wet tot uitvoering van artikel 103 van de Grondwet goedgekeurd, ook weer een wet met tijdelijk karakter die de ministeriële verantwoordelijkheid van de federale ministers regelt en waarover de Senaat zich niet moest uitspreken omdat hij terzake niet bevoegd is.

Aangezien enkel de Kamer van volksvertegenwoordigers bevoegd is voor het in beschuldiging stellen van federale ministers, is ook zij uitsluitend bevoegd voor het vastleggen van de procedure terzake. Vandaag ligt de bijzondere wet houdende tijdelijke en gedeeltelijke uitvoering van artikel 125 van de Grondwet voor. Voor zover ik weet is de Senaat evenmin bevoegd voor het in beschuldiging stellen van gewest- en gemeenschapsministers. Zou het dan ook niet veel logischer zijn dat de bevoegdheid voor het vastleggen van de procedure van in beschuldigingstelling van gewest- en gemeenschapsministers naar de gemeenschappen wordt overgeheveld?

Wij hebben in de commissie opnieuw de belofte gekregen, voor de zoveelste keer, dat dit slechts een tijdelijke wet is en dat de Senaat over twee maanden — maar dat zal wel net vóór het reces worden — een definitieve regeling zal uitwerken. Dan rijst de vraag over de rol van de Senaat. Het was toch de bedoeling dat deze instelling goed wetgevend werk zou leveren. Indien de Senaat echt zijn rol had gespeeld, dan had hij het ontwerp van de Kamer ernstig onder handen genomen en nu eens eindelijk geen tijdelijke, maar een definitieve regeling uitgewerkt en artikel 125 van de Grondwet niet gedeeltelijk, maar volledig uitgevoerd. Die twee maanden konden er toch nog wel bij. Dan was niet alleen de strafrechtelijke, maar ook de burgerlijke aansprakelijkheid van een minister geregeld.

Dat zijn de twee redenen waarom wij niet akkoord gaan met het ontwerp van bijzondere wet.

Ten eerste is de oplossing tijdelijk en bijgevolg niet goed. Ze regelt enkel de situatie van één minister die in de knoei zit en een definitieve regeling wordt alweer uitgesteld.

Ten tweede moet de bevoegdheid om de procedure vast te stellen voor het berechten van gewest- en gemeenschapsministers worden overgedragen naar de gemeenschappen.

Mijnheer de voorzitter, ik eindig met nog een citaat uit het boek *Duel met de minister* van Leo Tindemans. Het vat het verwijt samen dat Kamer en Senaat 167 jaar lang verzuimd hebben een

oplossing te vinden voor het probleem van de ministeriële verantwoordelijkheid. Ik citeer: «Door de ministeriële verantwoordelijkheid en de controle erop komen recht en politiek samen. Het meten van politieke beslissingen aan het recht is de grote opdracht van de rechtsstaat. Aldus opgevat wordt het vastleggen van de ministeriële verantwoordelijkheid een bekommernis om de betrekkingen te regelen tussen Staat, recht en politiek, in dienst van een geordende ontwikkeling van de maatschappij en de vrije ontwikkeling van het individu. Wat de behandeling van de ministeriële verantwoordelijkheid in het Belgische Parlement betreft, is de wetgever waarschijnlijk vergeten dat de politieke verantwoordelijkheid van ministers de hoeksteen van een parlementaire regering vormt. Een verantwoord burgerschap in een waarachtige democratie veronderstelt dat men weet voor welke daden een bewindsman of -vrouw ter verantwoording kan worden geroepen. Zou men het niet voortzeggen?» Zo eindigde Leo Tindemans zijn boek. Dit citaat geeft één van de redenen aan waarom wij dit ontwerp niet zullen goedkeuren. (*Applaus.*)

M. le président. — La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, nous évoluons dans un climat bien spécial, miné par le séisme de nouvelles affaires qui empoisonnent de plus en plus la vie politique de notre pays et jettent un discrédit grandissant, hélas, sur l'ensemble de la classe politique. Cela suscite de plus en plus chez les citoyens un véritable rejet qui se révèle dangereux pour la démocratie. Et c'est dans ce climat qu'aujourd'hui, notre assemblée doit adopter, après la modification de l'article 59 de la Constitution, le projet de loi spéciale d'exécution de l'article 125.

Ce projet de loi spéciale portant exécution temporaire démonstre, une fois encore, une volonté de rompre avec le passé, de casser ces privilèges de juridiction «ancestraux» — qui sont en fait loin d'en être — et de permettre à la justice d'exercer, vis-à-vis des ministres régionaux et communautaires, des missions d'information et d'instruction jusqu'au bout, comme pour tous les autres citoyens.

S'agissant de dispositions transitoires, il sera bien évidemment indispensable de pouvoir modifier et adopter très rapidement un régime définitif en la matière et le contenu de l'article 125 de la Constitution qui consacre l'exclusivité du rôle de la Cour de cassation.

En effet, il me semble nécessaire, à court terme, de confier à la cour d'appel la compétence de la recherche et des poursuites des infractions, de rendre à la Cour de cassation sa mission initiale qui consiste à ne pas connaître du fond des affaires et de ne plus faire jouer au procureur général un rôle qu'il n'est pas opportun de continuer à lui confier. De cette manière, les ministres pourraient être traduits comme les autres citoyens devant une juridiction qui connaît du fond des affaires mais, en outre, ils bénéficieraient — comme les autres citoyens — d'un double degré de juridiction.

Je plaide donc pour que, très rapidement, la commission des Affaires institutionnelles du Sénat se penche sur ce régime définitif et évite ainsi les différences peu logiques de traitement entre l'application de l'article 103 et celle de l'article 125 de la Constitution, en ce qui concerne la détermination des personnes qui peuvent intenter des poursuites, étant donné que la disposition a été introduite dans un article et pas dans l'autre. La commission devra également se pencher sur les discriminations existant entre le régime de l'article 125 et celui de l'article 59 de la Constitution en ce qui concerne l'autorisation de la chambre concernée pour l'inculpation, une modification ayant été introduite pour l'article 59 et non pour l'article 125.

Comme le Premier ministre, nous estimons qu'il était préférable d'adopter, le plus rapidement possible, le texte, même imparfait, provenant de la Chambre pour suivre le sort de la loi d'application de l'article 103 et faire entrer en application — sans délai — une législation évitant les dérives rencontrées tout récemment dans certaines affaires.

Cela aurait été possible si, à la Chambre, n'avait été adopté un amendement du PRL introduisant un article 5 dans la loi — certes parti d'une bonne intention — mais imposant une disposition anticonstitutionnelle et l'entachant ainsi d'une irrégularité qu'il était nécessaire d'effacer.

L'article 5 prévoyait en effet que : « Dans le cas où la personne est à la fois membre ou ancien membre du gouvernement fédéral et membre ou ancien membre d'un gouvernement de communauté ou de région, la procédure applicable est celle qui s'applique aux membres du dernier gouvernement auquel il a appartenu. »

Non seulement, cet article était contraire à l'article 125 qui précise clairement que « les conseils — chacun pour ce qui le concerne — ont le droit d'accuser les membres de leur gouvernement » et ne peuvent dès lors accepter qu'une assemblée fédérale puisse le faire, ce que permettait par contre l'article 5.

Par ailleurs, il réglait — dans une disposition bicamérale — la responsabilité ministérielle des ministres fédéraux qui appartient exclusivement à la Chambre.

C'est donc, avec regret mais nécessité, que nous avons dû amender cette disposition, prévoir, par contre, à l'article 2, que la loi ne s'applique pas aux infractions commises dans l'exercice de la fonction de membre du gouvernement fédéral et, à l'article 5, apporter les précisions en ce qui concerne le Conseil compétent.

À l'occasion de cet amendement, nous avons précisé dans l'article 3 — comme nous l'avions fait dans l'article 59 et comme cela n'a pas été effectué dans l'article 103 — que : « Seuls les officiers du ministère public et les agents compétents peuvent intenter les poursuites en matière répressive mentionnées dans la présente loi. »

Par ailleurs, j'aimerais aborder un problème lié à l'interprétation de l'article 3. Il faut bien poser la question de savoir — et cela n'a pas encore été tranché — ce qu'il en sera de l'examen par le procureur général au moment où il sera saisi de ces informations, de la vérification par celui-ci de la « légalité » de ces actes d'informations et donc, de ce qu'aucune récolte de renseignements ou début d'instruction n'aient été effectués en contravention avec l'article 125 de la Constitution, avant la loi spéciale et, éventuellement, depuis l'entrée en vigueur de celle-ci, en contravention avec la loi spéciale et, principalement, avec son article 3, premier alinéa.

En effet, la disposition de l'article 125 de la Constitution doit être interprétée actuellement, en ce sens qu'elle n'affecte pas le pouvoir qu'a le ministère public d'accomplir des devoirs d'information, c'est-à-dire des actes destinés à rechercher des infractions, leur auteur et les preuves et à rassembler des éléments nécessaires en vue de l'action publique, à la condition que ces actes de recherche ne visent pas à établir des indices de culpabilité à l'égard de la personne d'un ministre régional ou communal. À fortiori, lorsqu'un juge d'instruction est saisi, il ne pourrait effectuer, lui non plus, des devoirs d'instruction à l'égard de la personne de ce ministre.

Les actes, dont l'interprétation de l'article 125 ne permet pas aujourd'hui l'accomplissement par le ministère public ou par le magistrat instructeur, sont les actes dirigés directement contre les ministres et, plus généralement, tout devoir d'information, d'instruction qui, étant matériellement dirigé contre un ministre, est intentionnellement animé d'une volonté de poursuivre ce ministre.

Toute autre interprétation de l'article 125 de la Constitution ouvrirait la porte à l'acceptation de pratiques antérieures de contournement de cette disposition, puisqu'elle reviendrait à autoriser les actes des officiers du parquet et des juges d'instruction qui auraient construit un dossier autour de la personne d'un ministre, en se basant sur une information et sur une instruction librement menée à l'égard d'autres personnes. Le parquet général de Bruxelles n'a pas agi autrement dans le cadre de la récente affaire « Di Rupo ».

Le Premier ministre a précisé, à la suite d'une de mes questions, que les actes d'information et d'instruction accomplis valablement sous l'empire de l'ancienne loi resteront dès lors valables après l'entrée en vigueur de la nouvelle loi.

Il va de soi dès lors que la notion « d'actes valables » devra être analysée par le procureur général et ces actes, s'ils n'ont pas cette qualité — car faits, notamment, au mépris de l'interprétation donnée à l'article 125 — ne pourront être pris en considération, et le professeur Bosly défend la même idée lorsqu'il dit : « Quand la loi en projet sera entrée en vigueur, le procureur général à la Cour

de cassation devra faire cette vérification. S'il y a contravention à l'article 125, des actes de recherche ne pourront pas servir pour fonder la mise en accusation d'un ministre. »

Enfin, et il n'est pas anodin de le souligner, on remarquera qu'il n'est nullement question de prescription en quoi que ce soit dans ce texte, et j'en profite pour redire qu'il n'est nullement dans l'intention de mon groupe de défendre une quelconque idée d'amnistie ou de prescription pour des actes illégaux commis avant 1989, ce qui serait contraire à l'État de droit déjà bien malmené dans notre pays. (*Applaudissements.*)

De voorzitter. — Het woord is aan de heer Loones.

De heer Loones (VU). — De Volksunie zal dit ontwerp om een aantal redenen niet goedkeuren. Om te beginnen menen wij dat de procedure voor het vervolgen van regeringsleden moet worden uitgewerkt in het Parlement waartoe het regeringslid behoort. De Volksunie heeft een voorstel ingediend dat trouwens samen werd besproken met het ontwerp tot herziening van artikel 125 van de Grondwet. In ons voorstel wordt aan de federale parlementen, die de constitutieve autonomie hebben, gevraagd deze bevoegdheid over te hevelen, zodat de parlementen zelf de procedure kunnen regelen voor hun regeringsleden. In het kader van de bespreking van dit ontwerp werd beloofd dat de definitieve bespreking over de uitvoering van artikel 125 zo snel mogelijk zal worden aangevat. Het zou trouwens niet alleen gaan over de uitvoering, maar ook over de wijziging van artikel 125 van de Grondwet. Op dat ogenblik zal ook ons voorstel ten gronde worden besproken. Aangezien de huidige regeling slechts tijdelijk is, zou dit nog vóór het einde van het jaar moeten gebeuren.

De Volksunie handhaaft haar kritiek op die tijdelijke regeling. De argumenten die door de Volksuniefractie in de Kamer werden aangehaald bij de bespreking van artikel 103, worden door de Senaatsfractie overgenomen. Ik zal ze niet herhalen, maar ze komen hoofdzakelijk neer op het bekritisieren van het tijdelijk karakter. Het is trouwens een slechte oplossing om een wetgeving uit te werken aan de hand van een crisissituatie, toegespitst op één persoon. Men noemt dit ontwerp trouwens niet voor niets de « brievenbuswet » af « de wet-Di Rupo ».

Een ander belangrijk argument is de schending van de rechten van diverse partijen. Zo heeft het regeringslid geen mogelijkheid tot een beroeps- of een cassatieprocedure. Er is niet in een regeling voorzien voor de manier waarop een andere benadeelde zijn rechten moet vrijwaren. Dit wordt uitgesteld tot de definitieve regeling. De Raad van State heeft daar trouwens eveneens op gewezen.

Er is geen enkele dringende reden om voor de gewestministers overhaast een oplossing te zoeken. Als er dan al een regeling nodig is, dan moet zij analoog zijn aan de regeling voor de federale regeringsleden.

De Senaat heeft bewezen op korte termijn degelijk werk te kunnen leveren. De Volksuniefractie apprecieert het ten eerste dat het advies van de diverse parlementen werd gevraagd. De adviezen zijn trouwens in bijlage bij het verslag gevoegd, maar ook hier heeft men te snel moeten werken. Zo werd er aan de diverse fracties van het Vlaams Parlement gevraagd hun opmerkingen te formuleren, maar deze procedure diende te snel te worden afgewerkt en daardoor kon geen rekening worden gehouden met deze opmerkingen.

Het amendement van de Volksunie betreffende het geslacht werd aanvaard; men neemt blijkbaar aan dat het plegen van een misdrijf niet voorbehouden is aan de mannelijke leden van de regering. Er blijft evenwel een kleine inconsequentie in een amendement dat in de commissie werd aangenomen. Er wordt niet meer gesproken over « hij » en « zij », maar over « zijn », dat verwijst naar « het regeringslid ». Ik poogde dit nog recht te zetten in de openbare vergadering, maar de taaldienst heeft mij dit afgeraden. De Volksunie heeft grote waardering voor de taaldienst van de Senaat. De personeelsleden van die dienst leveren prachtig werk, dat jammer genoeg bij de definitieve bespreking, voornamelijk bij een evocatiebespreking, niet altijd wordt gehonoreerd, maar in dit geval volg ik hen niet helemaal. Volgens hen is het bezittelijk voornaamwoord van een onzijdig woord « zijn ». Zij

nemen als voorbeeld «het» museum en «zijn» kunstschaten. Volgens mij zijn in het Nederlands zinnen zoals «het meisje en zijn vriend» en «het vrouwtje en zijn problemen» toch niet aanvaardbaar. Misschien moeten wij de taaldienst vragen om een andere suggestie uit te werken die de tekst toch niet al te veel verzwaren, zodat wij een echte taalzuivere tekst aan de Kamer kunnen terugzenden. Die kan zich dan op haar beurt met datzelfde zwaarwichtige probleem bezig houden. (*Applaus.*)

De voorzitter. — Daar niemand meer het woord vraagt in de algemene bespreking, verklaar ik ze voor gesloten en bespreken wij de artikelen van het ontwerp van bijzondere wet.

Plus personne ne demandant la parole dans la discussion générale, je la déclare close, et nous passons à l'examen des articles du projet de loi spéciale.

Je vous rappelle que les amendements déposés par M. Foret ont été retirés.

De amendementen ingediend door de heer Foret werden ingetrokken.

L'article premier est ainsi rédigé:

Article premier. La présente loi règle une matière visée à l'article 77 de la Constitution.

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77 van de Grondwet.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 2. § 1er. La présente loi s'applique aux poursuites dirigées contre un membre d'un gouvernement de communauté ou de région pendant l'exercice de ses fonctions, pour des infractions qu'il aurait commises dans ou en dehors de l'exercice de celles-ci et aux poursuites dirigées contre un ancien membre d'un gouvernement de communauté ou de région pour des infractions qu'il aurait commises dans l'exercice de ses fonctions.

Par dérogation à l'alinéa 1er, la loi ne s'applique pas aux infractions commises dans l'exercice de la fonction de membre du gouvernement fédéral.

§ 2. Quant aux infractions visées au § 1er, le conseiller à la Cour de cassation désigné par le premier président de cette cour a les pouvoirs du juge d'instruction et le procureur général près la Cour de cassation les pouvoirs du procureur du Roi, sous réserve des exceptions énoncées dans l'article 3.

Art. 2. § 1. Deze wet is van toepassing op de vervolging die tegen een lid van een gemeenschaps- of gewestregering tijdens de uitoefening van zijn ambt wordt ingesteld wegens misdrijven die deze mocht hebben gepleegd, al dan niet bij de uitoefening van dat ambt, alsmede op de vervolging die tegen een gewezen lid van een gemeenschaps- of gewestregering wordt ingesteld wegens misdrijven die deze bij de uitoefening van zijn ambt mocht hebben gepleegd.

In afwijking van het eerste lid is de wet niet van toepassing op misdrijven gepleegd tijdens de uitoefening van het ambt van lid van de federale regering.

§ 2. Met betrekking tot de bij § 1 bepaalde misdrijven heeft de door de eerste voorzitter van het Hof van Cassatie aangewezen raadsheer in dat hof de bevoegdheden van een onderzoeksrechter en de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie de bevoegdheden van een procureur des Konings, onder voorbehoud van de uitzonderingen bepaald in artikel 3.

— Adopté.

Aangenomen.

Ann. parl. Sénat de Belgique - Session ordinaire 1996-1997
Parlem. Hand. Belgische Senaat - Gewone zitting 1996-1997

Art. 3. Seuls les officiers du ministère public et les agents compétents peuvent intenter les poursuites en matière répressive mentionnées dans la présente loi à l'égard d'un membre d'un gouvernement de communauté ou de région.

Les actes d'information ne peuvent être effectués que par le procureur général près la Cour de cassation ou sur réquisition de celui-ci.

Hors le cas de flagrant délit, l'arrestation ou la mise en détention préventive ne peuvent intervenir qu'en vertu de l'autorisation du Conseil concerné. Le conseiller instructeur peut accomplir les actes couverts par l'autorisation.

Les autres mesures de contrainte, notamment les mandats d'amener, les perquisitions, les saisies, les repérages d'appels et les écoutes téléphoniques ainsi que les explorations corporelles, ne peuvent être ordonnées que par un collège composé du conseiller visé à l'article 2, § 2, et de deux autres conseillers à la Cour de cassation désignés par le premier président de cette cour. Le collège statue à la majorité. En ce qui concerne la détention préventive et l'exploration corporelle, il exerce en outre les fonctions de chambre du conseil.

Art. 3. De vervolging in strafzaken bedoeld in deze wet van een lid van een gemeenschaps- of gewestregering kan enkel worden ingesteld door de ambtenaren van het openbaar ministerie en de bevoegde ambtenaren.

De opsporingsdaden mogen slechts worden verricht door de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie of op vordering van deze laatste.

Behoudens betrapping op heterdaad zijn aanhouding of voorlopige hechtenis alleen mogelijk mits de betrokken Raad daartoe zijn toestemming geeft. De raadsheer-onderzoeker kan de handelingen verrichten waarvoor toestemming is verleend.

De overige dwangmaatregelen, met name bevelen tot medebrenging, huiszoekingen, inbeslagnemingen, het opsporen en aftappen van telefoongesprekken alsmede onderzoeken aan het lichaam, kunnen slechts worden bevolen door een college dat is samengesteld uit de in artikel 2, § 2, bedoelde raadsheer en twee andere raadsheren in het Hof van Cassatie die door de eerste voorzitter van dat hof werden aangewezen. Het college beslist bij meerderheid. Wat de voorlopige hechtenis en het onderzoek aan het lichaam betreft, oefent het bovendien de functies van raadkamer uit.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 4. § 1er. Quand l'instruction est complète, le conseiller à la Cour de cassation visé à l'article 2, § 2, communique son dossier au procureur général près la Cour de cassation, qui le transmet au Conseil concerné, accompagné de son réquisitoire.

§ 2. Le Conseil concerné statue sur le rapport du conseiller visé à l'article 2, § 2, sur réquisition du procureur général près la Cour de cassation et après avoir entendu le membre du gouvernement de communauté ou de région ou son conseil dans ses conclusions. Quarante-huit heures au moins avant l'audition par le Conseil concerné, le dossier doit être mis à la disposition du membre de gouvernement de communauté ou de région afin qu'il puisse en prendre connaissance et s'en faire délivrer une copie.

La procédure se déroule à huis clos.

Art. 4. § 1. Wanneer het onderzoek is voltooid, zendt de in artikel 2, § 2, bedoelde raadsheer in het Hof van Cassatie zijn verslag naar de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie, die het, samen met zijn vordering, naar de betrokken Raad verzendt.

§ 2. De betrokken Raad doet uitspraak over het verslag van de in artikel 2, § 2, bedoelde raadsheer, op vordering van de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie en na het lid van de gemeenschaps- of gewestregering dan wel zijn raadsman in zijn

conclusies te hebben gehoord. Ten minste achtenveertig uur vóór het verhoor door de betrokken Raad moet het dossier ter beschikking worden gesteld van het lid van de gemeenschaps- of gewestregering zodat deze er kennis van kan nemen en er zich een afschrift van kan laten bezorgen.

De procedure verloopt met gesloten deuren.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 5. Pour les infractions commises dans l'exercice de ses fonctions par un membre ou un ancien membre d'un gouvernement de communauté ou de région, le Conseil compétent est celui devant lequel l'intéressé a ou avait à rendre compte politiquement de l'exercice de ses fonctions.

Art. 5. Voor de misdrijven die een lid of een gewezen lid van een gemeenschaps- of gewestregering heeft gepleegd tijdens de uitoefening van zijn ambt, is de bevoegde Raad die waaraan de betrokkene politiek verantwoordelijk is of was voor de uitoefening van zijn ambt.

— Adopté.

Aangenomen.

Art. 6. La présente loi entre en vigueur le jour de sa publication au *Moniteur belge*. Elle restera en vigueur jusqu'au 1er janvier 1998.

Art. 6. Deze wet treedt in werking op de dag van haar bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad*. Zij is van kracht tot 1 januari 1998.

— Adopté.

Aangenomen.

De voorzitter. — Wij stemmen zo dadelijk over het ontwerp van bijzondere wet in zijn geheel.

Il sera procédé tout à l'heure au vote sur l'ensemble du projet de loi spéciale.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De voorzitter. — Dames en heren, het bureau stelt voor aanstaande week de volgende agenda voor.

Donderdag 6 februari 1997 om 15 uur.

1. Inoverwegingneming van een wetsvoorstel.
 2. Mondelinge vragen.
 3. Evocatieprocedure: wetsontwerp betreffende de nachtarbeid.
 4. Wetsontwerp tot wijziging van de artikelen 30 en 34 van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, inzake de hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden.
 5. Evocatieprocedure: wetsontwerp tot wijziging van de wet van 1 augustus 1985 houdende fiscale en andere bepalingen, inzake de hulp aan slachtoffers van opzettelijke gewelddaden.
- Vanaf 17 uur: naamstemmingen over het geheel van de afgehandelde agendapunten.
6. Vraag om uitleg van de heer Verreycken aan de eerste minister over «de nieuwe politieke cultuur».

Mesdames, messieurs, le bureau propose pour la semaine prochaine l'ordre du jour suivant.

Jeudi 6 février 1997 à 15 heures.

1. Prise en considération d'une proposition de loi.
2. Questions orales.
3. Procédure d'évocation: projet de loi relative au travail de nuit.

4. Projet de loi modifiant les articles 30 et 34 de la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres en ce qui concerne l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence.

5. Procédure d'évocation: projet de loi modifiant, en ce qui concerne l'aide aux victimes d'actes intentionnels de violence, la loi du 1er août 1985 portant des mesures fiscales et autres.

À partir de 17 heures: votes nominatifs sur l'ensemble des points à l'ordre du jour dont la discussion est terminée.

6. Demande d'explications de M. Verreycken au Premier ministre sur «la nouvelle culture politique».

Le Sénat est-il d'accord sur cet ordre des travaux ?

Is de Senaat het eens met deze regeling van de werkzaamheden ?
(*Instemming.*)

Il en est donc ainsi décidé.

Dan is hiertoe besloten.

PROJET DE LOI MODIFIANT LE CODE JUDICIAIRE ET LE CODE CIVIL EN CE QUI CONCERNE LES PROCÉDURES EN DIVORCE (EVOCATION)

Vote

WETSONTWERP TOT WIJZIGING VAN HET GERECHTELIJK WETBOEK EN HET BURGERLIJK WETBOEK BETREFFENDE DE PROCEDURES TOT ECHTSCHIEDING (EVOCATIE)

Stemming

M. le président. — Mesdames, messieurs, nous devons nous prononcer maintenant sur l'ensemble du projet de loi modifiant le Code judiciaire et le Code civil en ce qui concerne les procédures en divorce.

Wij moeten ons nu uitspreken over het geheel van het wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek en het Burgerlijk Wetboek betreffende de procedures tot echtscheiding.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Er wordt tot naamstemming overgegaan over het geamendeerde wetsontwerp in zijn geheel.

Il est procédé au vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi amendé.

62 leden zijn aanwezig.

62 membres sont présents.

Allen stemmen ja.

Tous votent oui.

Derhalve is het geamendeerde wetsontwerp aangenomen.

En conséquence, le projet de loi amendé est adopté.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden teruggezonden.

Il sera renvoyé à la Chambre des représentants.

Aan de stemming hebben deelgenomen :

Ont pris part au vote :

MM. Anciaux, Bock, Bourgeois, Boutmans, Mme Bribosia-Picard, MM. Buelens, Busquin, Mme Cantillon, MM. Ceder, Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Coene, Coveliers, Daras, Mmes Dardenne, de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Destexhe, D'Hooghe, Erdman, Foret, Goovaerts, Happart, Hatry, Hostekint, Hotyat, Jonckheer, Lallemand, Mmes Leduc, Lizin, MM. Loones, Mahoux, Mmes Maximus, Mayence-Goossens, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Nothomb, Pinoie, Poty, Raes, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs,

MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Vandembroeke, Mme Van der Wildt, MM. Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt, Verreycken, Weyts et Mme Willame-Boonen.

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE MME DARDENNE AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LA GESTION DES DÉCHETS NUCLÉAIRES DE FAIBLE ACTIVITÉ»

DEMANDE D'EXPLICATIONS DE M. LOONES AU VICE-PREMIER MINISTRE ET MINISTRE DE L'ÉCONOMIE ET DES TÉLÉCOMMUNICATIONS SUR «LES PROJETS D'ENTREPOSAGE DE DÉCHETS FAIBLEMENT RADIO-ACTIFS SUR DES DOMAINES MILITAIRES»

Vote sur la motion pure et simple

VRAAG OM UITLEG VAN MEVROUW DARDENNE AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «HET BEHEER VAN HET LAAGACTIEF KERNAFVAL»

VRAAG OM UITLEG VAN DE HEER LOONES AAN DE VICE-EERSTE MINISTER EN MINISTER VAN ECONOMIE EN TELECOMMUNICATIE OVER «DE PLANNEN TOT BERGING VAN LAAGACTIEF KERNAFVAL OP MILITAIRE DOMEINEN»

Stemming over de gewone motie

M. le président. — Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion des demandes d'explications de Mme Dardenne et de M. Loones au vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications, développées le 21 janvier 1997, en réunion publique de la commission des Finances et des Affaires économiques.

Dames en heren, tot besluit van de vragen om uitleg van mevrouw Dardenne en van de heer Loones aan de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie, gesteld op 21 januari 1997 in de openbare vergadering van de commissie voor de Financiën en de Economische Aangelegenheden, werden twee moties ingediend.

L'une, pure et simple, par Mme Van der Wildt, MM. Weyts, Santkin et Philippe Charlier, est ainsi rédigée:

«Le Sénat,

Ayant entendu les demandes d'explications de Mme Martine Dardenne et de M. Jan Loones et les réponses du vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications;

Passe à l'ordre du jour.»

«De Senaat,

Gehoord de vragen om uitleg van mevrouw Martine Dardenne en van de heer Jan Loones en de antwoorden van de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie;

Gaat over tot de orde van de dag.»

L'autre, par M. Loones, Mme Dardenne et M. Vandembroeke, est ainsi rédigée:

«Le Sénat,

Ayant entendu les demandes d'explications de Mme Martine Dardenne et de M. Jan Loones, l'intervention de Mme Francy Van der Wildt et les réponses du vice-Premier ministre et ministre de l'Économie et des Télécommunications;

Demande qu'aucune décision relative à l'entreposage ne soit prise sans débat parlementaire préalable;

Demande que le Sénat soit scrupuleusement informé de toutes les phases de la prise de décision, avec communication de tous les rapports y afférents.»

«De Senaat,

Gehoord de vraag om uitleg van mevrouw Martine Dardenne en van de heer Jan Loones, het betoog van mevrouw Francy Van der Wildt en de antwoorden van de vice-eerste minister en minister van Economie en Telecommunicatie;

Vraagt dat geen enkele beslissing tot berging wordt genomen zonder voorafgaand parlementair debat;

Vraagt dat de Senaat nauwgezet op de hoogte wordt gehouden van alle stappen in de besluitvorming, met mededeling van alle desbetreffende rapporten.»

Conformément à notre règlement, nous votons sur la motion pure et simple qui bénéficie de la priorité.

Overeenkomstig ons reglement stemmen wij over de gewone motie die de voorrang heeft.

Le vote commence.

De stemming begint.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

65 membres sont présents.

65 leden zijn aanwezig.

38 votent oui.

38 stemmen ja.

27 votent non.

27 stemmen neen.

En conséquence, la motion pure et simple est adoptée.

Derhalve is de gewone motie aangenomen.

Ont voté oui:

Ja hebben gestemd:

M. Bourgeois, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Chantraine, G. Charlier, Ph. Charlier, Mmes de Bethune, Delcourt-Pêtre, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Happart, Hostekint, Hotyat, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Maximus, Merchiers, Milquet, MM. Moens, Mouton, Nothomb, Pinoie, Poty, Santkin, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobback, Urbain, Vandenberghe, Mme Van der Wildt, M. Weyts et Mme Willame-Boonen.

Ont voté non:

Neen hebben gestemd:

MM. Anciaux, Bock, Boutmans, Buelens, Ceder, Coene, Coveliers, Daras, Mme Dardenne, MM. Desmedt, Destexhe, Foret, Goovaerts, Hatry, Hazette, Jonckheer, Mme Leduc, M. Loones, Mmes Mayence-Goossens, Nelis-Van Liedekerke, MM. Raes, Vandembroeke, Van Hauthem, Vautmans, Vergote, Verhofstadt et Verreycken.

PROJET DE LOI SPÉCIALE PORTANT EXÉCUTION TEMPORAIRE ET PARTIELLE DE L'ARTICLE 125 DE LA CONSTITUTION

Vote

ONTWERP VAN BIJZONDERE WET HOUDENDE TIJDELIJKE EN GEDEELTELIJKE UITVOERING VAN ARTIKEL 125 VAN DE GRONDWET

Stemming

M. le président. — Mesdames, messieurs, nous devons nous prononcer maintenant, par un vote à la majorité requise par l'article 4, dernier alinéa, de la Constitution, sur l'ensemble du projet de loi spéciale portant exécution temporaire et partielle de l'article 125 de la Constitution.

Wij moeten ons nu uitspreken, met de meerderheid vereist door artikel 4, laatste lid, van de Grondwet, over het geheel van het ontwerp van bijzondere wet houdende tijdelijke en gedeeltelijke uitvoering van artikel 125 van de Grondwet.

La parole est à M. Foret pour une explication de vote.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, venant en complément de la loi ordinaire portant exécution temporaire et partielle de l'article 103 de la Constitution, le présent texte a pour vocation de servir de solution temporaire jusqu'au 1er janvier 1998.

C'est probablement là une façon de rattraper de manière un peu expéditive plus d'un siècle et demi d'immobilisme dans le domaine de la responsabilité ministérielle.

Le vote de deux lois temporaires applicables aux ministres fédéraux ainsi qu'à leurs homologues des régions et communautés n'est assurément pas une méthode intellectuellement satisfaisante.

La solution a toutefois le mérite de la rapidité et de l'efficacité. Elle permet à la Justice de remplir sa mission en toute sérénité, sans entrave, mais avec de réels garde-fous. L'actualité de ces derniers jours nous montre à quel point nous devons impérativement légiférer sur ces questions.

En commission des Affaires institutionnelles, nous aurions préféré que le pragmatisme nous conduise à l'emporter sur un rigorisme juridique et à voter telle quelle la proposition qui nous était soumise par la Chambre des représentants. Le Sénat — et c'est tout à son honneur — a voulu aller plus loin et a fait en sorte que l'on examine ce texte de manière plus complète en commission des Affaires institutionnelles.

D'éminents professeurs de droit ont été consultés. Néanmoins, quelle que soit la qualité des exposés que nous avons entendus, nous ne pouvons nous empêcher d'éprouver le sentiment que les débats ont été fort confus et que les conclusions ne sont pas particulièrement claires.

Nos débats se sont focalisés sur l'article 5 du projet. La solution qui a finalement été retenue règle assurément quelques difficultés que nos collègues de la Chambre n'avaient pas perçues mais posent, selon nous, d'autres problèmes.

Nous savons aujourd'hui que dans de nombreux cas de figure, il faudra continuer à suivre deux, voire trois procédures comparables dans différentes assemblées. Cela entraîne évidemment des risques de contradictions. La tâche de la Justice en sera d'autant plus malaisée. C'est malheureusement, je le répète, le prix qu'il faudra payer face à des institutions trop complexes et des réformes institutionnelles difficiles à gérer.

Les modifications apportées au texte que notre assemblée est amenée à approuver aujourd'hui ont sans doute un caractère insignifiant, eu égard à la somme de travail qu'il faudra encore fournir pour élaborer un système complet réglant la procédure de poursuite, d'accusation et de jugement des ministres.

Cependant, et c'est là le message que je voudrais vous adresser, nous pensons qu'il faut aller de l'avant. Nos deux lois temporaires ouvrent de nouvelles perspectives plus radicales et plus définitives. C'est la raison pour laquelle le groupe PRL-FDF a finalement décidé d'approuver ce texte, tout en exhortant l'assemblée à reprendre l'initiative dès demain et à s'engager, toutes affaires cessantes, dans l'élaboration d'un régime novateur de la responsabilité ministérielle pour les entités fédérées.

Nous nous adressons aussi à nos collègues de la Chambre pour qu'ils remettent l'ouvrage sur le métier et s'appliquent à résoudre de manière définitive le problème de la responsabilité ministérielle fédérale. (*Applaudissements.*)

M. le président. — La parole est à Mme Milquet pour une explication de vote.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, je tiens simplement à rappeler à M. Foret que nous n'aurions pas été obligés d'amender ce texte si certains membres du groupe PRL-FDF de la Chambre n'avaient pas introduit dans le projet une disposition peut-être anodine, mais en tout cas profondément anticonstitutionnelle.

M. le président. — La parole est à M. Foret.

M. Foret (PRL-FDF). — Monsieur le président, je doute que l'intervention de Mme Milquet constitue une explication de vote.

Quoi qu'il en soit, le groupe PRL-FDF du Sénat affirme son autonomie par rapport à toute autre assemblée, pour ne pas manquer d'être conforme à ce qu'il avait promis. C'est l'honneur et la dignité du Sénat qui étaient en cause.

M. le président. — La parole est à Mme Milquet.

Mme Milquet (PSC). — Monsieur le président, c'est tout à l'honneur de M. Foret.

M. le président. — Nous passons au vote sur l'ensemble du projet de loi spéciale.

We stemmen over het geheel van het ontwerp van bijzondere wet.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

27 membres du groupe linguistique français sont présents.

27 leden van de Franse taalgroep zijn aanwezig.

Tous votent oui.

Alleen stemmen ja.

Le quorum des présences et la majorité simple sont atteints.

Het quorum en de gewone meerderheid zijn bereikt.

Ont pris part au vote :

Aan de stemming hebben deelgenomen :

M. Bock, Mme Bribosia-Picard, MM. Busquin, G. Charlier, Ph. Charlier, Daras, Mmes Dardenne, Delcourt-Pêtre, MM. Desmedt, Destexhe, Foret, Happart, Hatry, Hazette, Hotyat, Jonckheer, Lallemand, Mme Lizin, M. Mahoux, Mmes Mayence-Goossens, Milquet, MM. Mouton, Nothomb, Poty, Santkin, Urbain et Mme Willame-Boonen.

37 leden van de Nederlandse taalgroep zijn aanwezig.

37 membres du groupe linguistique néerlandais sont présents.

29 stemmen ja.

29 votent oui.

8 stemmen neen.

8 votent non.

Het quorum en de gewone meerderheid zijn bereikt.

Le quorum des présences et la majorité simple sont atteints.

Ja hebben gestemd :

Ont voté oui :

MM. Bourgeois, Boutmans, Caluwé, Mme Cantillon, MM. Coene, Coveliers, Mme de Bethune, MM. Delcroix, D'Hooghe, Erdman, Goovaerts, Hostekint, Mmes Leduc, Maximus, Merchiers, M. Moens, Mme Nelis-Van Liedekerke, MM. Olivier, Pinoie, Mme Sémer, MM. Staes, Swaelen, Mme Thijs, MM. Tobbyack, Vandenbergh, Mme Van der Wildt, MM. Vautmans, Vergote et Weyts.

Neen hebben gestemd :

Ont voté non :

MM. Anciaux, Buelens, Ceder, Loones, Raes, Vandenbroeke, Van Hauthem et Verreycken.

Au total, 57 membres du Sénat ont voté oui; 8 membres ont voté non.

In totaal hebben 57 leden van de Senaat ja gestemd; 8 leden neen gestemd.

La majorité des deux tiers est donc atteinte.
De tweederde meerderheid is dus bereikt.
En conséquence, le projet amendé de loi spéciale est adopté.
Derhalve is het geamendeerde ontwerp van speciale wet aangenomen.
Il sera renvoyé à la Chambre des représentants.
Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden teruggezonden.
M. Chantraine a voté oui.
De heer Chantraine heeft ja gestemd.

VOORSTELLEN

Inoverwegingneming

Mededeling van de voorzitter

PROPOSITIONS

Prise en considération

Communication de M. le président

De voorzitter. — Er werden geen opmerkingen gemaakt betreffende de inoverwegingneming van de voorstellen waarvan sprake bij het begin van onze vergadering. Ik veronderstel dus dat de Senaat het eens is met de voorstellen van het bureau.

Aucune observation n'ayant été formulée quant à la prise en considération des propositions dont il a été question au début de la séance, puis-je considérer qu'elles sont renvoyées aux diverses commissions compétentes? (*Assentiment.*)

Dan zijn de voorstellen in overweging genomen en naar de aangeduide commissies verwezen.

Ces propositions sont donc prises en considération et renvoyées aux commissions indiquées.

De lijst van die voorstellen, met opgave van de commissies waarnaar ze zijn verwezen, verschijnt als bijlage bij de *Parlementaire Handelingen* van vandaag.

La liste des propositions, avec indication des commissions auxquelles elles sont renvoyées, paraîtra en annexe aux *Annales parlementaires* de la présente séance.

Mesdames, messieurs, notre ordre du jour est ainsi épuisé.

Onze agenda voor vandaag is afgewerkt.

Le Sénat se réunira le jeudi 6 février 1997 à 15 heures.

De Senaat vergadert opnieuw donderdag 6 februari 1997 om 15 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(*La séance est levée à 17 h 10.*)

(*De vergadering wordt gesloten om 17.10 uur.*)

ANNEXE — BIJLAGE

Prise en considération — Inoverwegingneming

Liste des propositions prises en considération:

A. Proposition de loi:

modifiant l'article 21bis du titre préliminaire du Code d'instruction criminelle (de M. Anciaux).

— Envoi à la commission de la Justice.

Lijst van de in overweging genomen voorstellen:

A. Wetsvoorstel:

tot wijziging van artikel 21bis van de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering (van de heer Anciaux).

— Verzending naar de commissie voor de Justitie.

B. Proposition de résolution:

relative à la création d'un écolabel pour le bois (de Mme Dua).

— Envoi à la commission des Affaires étrangères.

B. Voorstel van resolutie:

inzake de invoering van een ecolabel voor hout (van mevrouw Dua).

— Verzending naar de commissie voor de Buitenlandse Aangelegenheden.